

స్థాపకులు : నెల్లూరు పెంకటామానాయుడు

సంపుటి 38]

సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి

[సంచిక 44]

అనుచితం, అనౌదార్యం!

విజయవాడ విద్యార్థులు శ్రీ గిరి సంతకరెడ్డిగారిపట్ల అనుచితంగా, అనౌదార్యంగా వ్యవహరించారు. ఉత్కృష్టాక్షరీ నమ్మలో పాల్గొన్న విద్యార్థులు షుక్రవారం సంతకరెడ్డిగారి కాంస్యవిగ్రహం వద్దకువచ్చి దాన్ని దిక్కుతంటేసి, చెక్కుబడివ్వకొచ్చి, తుంటుతుంటుచేసి, పిలవాలంటే వివరపాఠశాలకు, అగస్టు కరమైన నంబుకు వెళ్లి, నవ్వత నంస్కరిస్తే అల్లరిచర్య జరిగి, రాజీయంగా విలేదించవచ్చు. కాని సంతకరెడ్డిగారు ప్రధానుడైన ఒక అంధ్య నాయకుడనేది విచారణీయం. ముఖ్యమంత్రిగా రాష్ట్రశ్రేయస్సుకు కృషిచేసిన వ్యక్తి అనేదికూడా విస్మరించలేము. అలాంటి నాయకుణ్ణి వ్యక్తిగతంగా అవమానించడం గర్హనీయం. అది సంతకరెడ్డిగారి అవమానంకాదు; తెలుగు సంస్కృతికి అవదారంకాదా?

నెల్లూరు విద్యార్థుల శ్లాఘనీయ వైఖరి ప్రదర్శనలకు పూనుకొనకుండా, అరాజక శక్తులకు చోటివ్వకుండా, బండ్ తో సహకరించకుండా ప్రశాంతంగా నిరాహారదీక్ష సాగించారు- భావితరానికి మార్గాన్ని చూపారు!

విశాఖ ఉత్కృష్టాక్షరీకారకు; అమృతరావుగారి ప్రాయోగవేళానికి సానుభూతిగా నెల్లూరు వి. ఆర్. కాలేజీ విద్యార్థులు గత 28 తేదీనుండి నమ్మ జేస్తున్నారు; 29 తేదీనుండి నిరాహారదీక్ష కొనసాగిస్తున్నారు. ఉత్సవాలు, ప్రదర్శనలు, అల్లరులు ఆర్పాటాలు ఏమీలేకుండా, అరాజకశక్తుల ప్రవేశానికి అవకాశమివ్వకుండా, కమ్యూనిస్టులవంటి రాజకీయవాదులకు చోటివ్వకుండా వీరు ఈపుద్యమాలను పృథాంతంగా గంభీరంగా జరపడం విశేషం.

నెల్లూరులో ఏచిన్న సంఘటన జరిగినా కాలేజీ విద్యార్థులు వీధులలో పడేవారు; రైలుకట్ట ఎక్కేవారు; అల్లరుచేసేవారు; దౌర్జన్యాలకు ఆస్కారం కల్పించేవారు; తిరిచి చెడ్డపేరు తెచ్చుకొనేవారు. ఈసంవత్సరం విద్యార్థులు నూతనాధ్యాపకాన్ని ప్రారంభించారు; అల్లర్లతో నిమిత్తంలేకుండా అందోళన సాగించవచ్చునని రుజువుచేశారు; అందరి అభినందనలకు పాత్రులైనారు; భవిష్యత్ తరం విద్యార్థులకు మార్గాన్నిచూపారు; నెల్లూరుకు గౌరవాన్ని చేకూర్చారు.

నాయకత్వం బాధ్యతాయుతమైనదైతే, చేసేపని చిత్తశుద్ధితో కూడినదైతే పుద్యమం తప్పుమార్గం ప్రట్టదని, దుర్బటనలకు తావివ్వదని వి. ఆర్. కాలేజీ విద్యార్థులు చాటారు. ఈసారి విద్యార్థులను మంచిమార్గంలో నడిపిన కాలేజీ స్టూడెంట్స్ యూనియన్ కార్యకర్తలను హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాము. వీరిని చూచే నా పెద్దవాళ్లనుకునేవారు బాధ్యతలు నేర్చుకోదగి వుంటుంది.

టవున్ లో అన్ని కళాశాలలు, అన్ని హైస్కూళ్ళు నమ్మలో పాల్గొన్నవి. 2 తేదీమాత్రం బండ్ నందర్పంలో విద్యాల యాలను ముసేవేయవలసిందిగా జిల్లాఅధికారి ఆదేశించినట్లుంది. వారంతోజాలపాటు నమ్మజరిగిన ఒక్క చిన్న దున్నంపుటన కూడా లేకపోవడం గమనార్హం. 2 తేదీ బండ్ నందర్పంలో కూడా అవాంఛనీయమైన నంబుకున విడి జరగలేదు. బహిరంగ నరక జరుపుకోవాలని కమ్యూనిస్టులు విశ్వప్రయత్నం చేశారు కాని, సాగలేదు. టవున్ లో అంగట్లు, సినిమాలు, బస్సులు, బండ్లు, రిక్షాలు అన్ని వాటంతటవే నిల్చిపోయాయి. సంతపేటలో శోధకపెయింట్లు రామచంద్రమూర్తి శోరవ 7 వ పేజీలో

'కామరాజ్ డౌక్'

కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యునిచేత అనిపించిన విద్యార్థులు

2 తేదీ సాయంత్రం మద్రాసు నుండి బాదులో చేస్తుండిన కానన నభ్యుడు శ్రీ ఎం. ముసు స్వామిని సూక్ష్మ రుపేట వద్ద విద్యార్థులు అని "కామరాజ్ డౌక్ డౌక్" అని అనమన్నారట. అ న క తప్పేదేముంది? ఒక్క సారి కాదు, వరుసగా సూడూసాట్లు అనిపించి అ నిమ్మట వదిలారట.

మూకపిచ్చికత్తి ఎవరిదేదైనా విమైనా చేయిస్తుంది!

ఐదురోజులపాటు

అంధకారంలో

వుండిపోయిన ఆంధ్ర

అంధ్యవ్రదే వొక్కసారిగా పతాక దేహరింది. 3, 4 రోజులపాటు అన్ని శిక్షి కలకు ఎక్కింది. ఈవారం రోజులూ అంధ్యవ్రదే అట్టుడికిపోయింది. ఐదో పుట్టకర్కా గారం విశాఖవట్టులోనే స్థాపించిరికాలని రోజుకూ శ్రీ బి. అమృత రావు సాగిస్తున్న నిరాహారదీక్షకు సానుభూతి పేరుతో చెలరేగిన పుద్యమం యీ వారంలో తారస్థాయి నందుకున్నది. మొత్తం 17 మంది అమాయకుల ప్రాణాలను బలి గొన్నది. రైల్వే అస్తికి అమితంగా నష్టం చేశారని 7 వ పేజీలో

శ్రీ అమృతరావు

ప్రాయోగవేళం విరమణ

విశాఖపట్టణంలో ఐదవ ఉత్కృష్టాక్షరీగారంకోసం అక్టోబరు 15 తేదీ ప్రాయోగవేళ దీక్షను ప్రారంభించిన గాంధేయుడు శ్రీ బి. అమృతరావు 3 వ తేదీ విరమించారు; ఐదవ ఉత్కృష్టాక్షరీ విషయమై కేంద్రం ప్రకటన ఈ సాయంకాలం వెలువడుతుంది.

ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మసందరెడ్డిగారు ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షునితోకలసి 3 తేదీ విశాఖపట్టణం పోయారు; కేంద్ర ప్రభుత్వ వైఖరిని వివరించి నిరాహార దీక్షను విరమించవలసిందిగాకోరారు. సరిగా మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు బ్రహ్మ సందరెడ్డిగారు నిమ్మపండ్లరసంగ్లను అందివ్వగా, అమృతరావుగారు త్రాగి దీక్ష విరమించారు.

ఈ రోజు జరుగబోయే ప్రకటన అనుకూలంగా వుండవచ్చునని పూహిస్తున్నారు. లేకుంటే ముఖ్యమంత్రి అమృతరావుకు హామీ యిచ్చివుండరని, అమృతరావుగారు దీక్ష విరమించి వుండరని పూహిస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రి

—కొరవ 7 వ పేజీలో

*** ఒక సంతోషవార్త ***

అభిలభారత ఖ్యాతి గడించి

శ్రేష్ఠతకు - కమ్మదనానికి పునీధి కెక్కిన

పార్లీస్ పానీయాలు

గోల్డ్ స్పాట్ - కిస్మత్ - పార్లీకోలా - హాట్ - స్పాట్ జింజర్ రిమ్ - జిమ్ - లెమన్ - పార్లీసోడా

Parle's Soft Drinks

Gold Spot - Kismat - Parle Cola - Hot-Spot Ginger Rim Zim - Lemon - Parle Soda.

నెల్లూరుజిల్లాకు మేము డిస్ట్రిబ్యూటర్లుగా నియమింపబడినామని తెలియజేయుటకు సంతసిస్తున్నాము.

నెల్లూరుటౌన్ లోను - ఇతర చోట్లలోను డిలర్స్ గా వుండేందుకు వివరాలు ఈ కిందిచూరితో సంప్రదించండి.

C. Chandrasekhar Reddy, Managing Partner.

Phone : P. P. 160.

VIJAY ENTERPRISES
POGATHOTA - NELLORE.

జయలలితను మీరు యిందులోనే చూడాలి.

రెండు కొత్త రాష్ట్రాలు

రెండూ వ్యవసాయ ప్రధాన ప్రాంతాలు-

రెండూ ఉజ్వలభవిష్యత్తుగలరాష్ట్రాలు

1947 లో రెండు ముక్కలైన వంజాయి; ఇప్పుడు మూడు ముక్కలైంది. అంతే వర్తిస్తుందా? పాకిస్తాన్ లో వుండిపోగా; ఇండియాలోని తూర్పువంజాట్ వంజాయి-హరియానా రాష్ట్రాలుగా విభజించబడింది. ఈ రెండు రాష్ట్రాలు ఈ నవంబరు 1 తేది అవతరించాయి. ఇంత వరకు చేతంలో 14 రాష్ట్రాలు వుండినవి ఇప్పుడు 15 రాష్ట్రాలవుతాయి.

ఇంతవరకు వంజాయి వైశాల్యం 47,310 చదరపుమైళ్లు; జనాభా 2 కోట్ల 30 లక్షలు. మొత్తం 20 జిల్లాలున్నాయి. ఇప్పుడు కొత్త వంజాయిరాష్ట్రం 21,630 చదరపుమైళ్లు వైశాల్యంగలిగి, 1 కోటి 14 లక్షల జనాభాతో, పుమారువదిజిల్లాలు కలిగి వుంటుంది. హరియానారాష్ట్రం 16,670 చదరపుమైళ్ళ విస్తీర్ణం, 75 లక్షల జనాభా, ఆరు జిల్లాలతో ఏర్పడింది. వంజాయిలోని 9000 చదరపుమైళ్ళ భూభాగం, 13 లక్షల 50 వేల జనాభా హిమాచల్ ప్రదేశ్ లోకి జరగి అయింది. వంజాట్ భాషాప్రాంతం వంజాయిగా, హిందీ భాషాప్రాంతం హరియానాగా ఏర్పడినాయి. మాస్టర్ కారాసింగ్ వంజాట్ నుబా వుద్యమాన్ని ప్రారంభించగా నంతే వతేసింగ్ ఈ వుద్యమానికి ముతంకోనిమిత్రం లేకుండా, భాషాయాపాన్ని యిద్ది సాదించారు. వంజాట్ విభజనతో జరిగిన సరిహద్దురాష్ట్రం జలహీనం అవుతుందేమో వనే భయ నందేహలున్నాయి; నిత్యం కారాసింగ్ బోటి మతోన్మాదుల జెడరింపులకు, వుద్యమాలకు అస్కారం లేకుండా

రెండురాష్ట్రాల వ్యజలు సోదరులవలే మెలుగుతూ, చేతదగ్గతకు - చేతకాకానిది ఎవరివంతు వాడుగా దోహదం చేయగలరనే సంతోషము, సంకల్పి కలుగుతున్నది. అనైత్యంగా, అరాచకంగా, వరస్వర అవిశ్వాసంగా కలసివుండకంకే; వేర్వేరుగా నుహ్మద్వావంతో మెలగడమే మందిదిగదా.

వంజాట్
విస్తీర్ణం: 21,630 చ. మై.
జనాభా: 1,14,00,000
తలసరి ఆదాయం: రూ. 637
హరియానా
విస్తీర్ణం: 16,670 చ. మై.
జనాభా: 75,00,000
తలసరి ఆదాయం: రూ. 540

సరిహద్దు సంఘనూదనల ప్రకారం కొత్త వంజాట్ రాష్ట్రంలో అమృతసర్, కశ్మీర్ ల, జలంధర్, ఫిరోజ్ పూర్, టబీంద, పాటియాలా, లూడియానా జిల్లాలు; హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో కలిసి కొద్దిప్రాంతం తప్ప గురుదాస్ పూర్ జిల్లా; సాంగూరు జిల్లాలోని బర్నాల, మలేర్ కొట్ల, సాంగూరు జిల్లాలోని అరార్, నారాయణపూర్, అంబాలా, జగద్గిరి తాలూకాలు చేరి వుంటాయి.

హరియానా రాష్ట్రంలో హిస్సార్, మొహిందర్ పూర్, గిర్గాణ, రోహిక్, కర్నాల్ జిల్లాలు; సాంగూరు జిల్లాలోని నర్నాడా, జింద్ తాలూకాలు; అంబాలా జిల్లాలోని అరార్, నారాయణపూర్, అంబాలా, జగద్గిరి తాలూకాలు చేరి వుంటాయి.

ఇక పూర్వపు వంజాయి రాష్ట్రంలోని కొండజిల్లా లైన కాంగ్ర; కులు, లాహౌర్, స్పిరి, సిమ్లా జిల్లాలు; హోషియార్ పూర్ జిల్లాలోని గాగైట్, అంట్, ఉనట్టాకులు; అంబాలా జిల్లాలోని నలగర్ తాలూకా; గురుదాస్ పూర్ జిల్లాలోని డల్ హౌసీ, బుజ్, జిల్లో ప్రాంతాలు హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో చేరాలని సరిహద్దు సంఘం నిర్ణయించింది. భాషా విషయకంగా, సాంస్కృతికంగా, భౌగోళికంగా ఈ ప్రాంతాలన్నీ ఒకదాని కొకటి అనుకూలం వుంటాయి.

ప్రస్తుతం వంజాట్, హరియానా రాష్ట్రాలను చందీమరే రాజధానిగా వుంటుంది. అయితే చందీమరే హరియానా రాష్ట్రంలో. ప్రస్తుతం కేంద్రపాలితంగావున్నా, ప్రమేణా హరియానా రాష్ట్రరాజధాని కావచ్చు. వంజాయి అమృతసర్, లేక మరే దైనా కొత్తరాజధాని సగరాన్ని ఎన్నుకోవలసి వుంటుంది.

వంజాయి, హరియానా రాష్ట్రం అర్థిక స్థితిని పరిశీలించేముందు; కొత్త రాష్ట్రాల అవతరణకు పూర్వం వంజాయి పరిస్థితిని కొంత తెలుసుకోవడం వాగుంటుంది.

వంజాట్, చేతంలోని అన్ని రాష్ట్రాల కంటే నవన్నమైంది. వ్యవసాయంలో, పరిశ్రమల్లో మొదటిదిగా నిలుస్తుంది. చేత వ్యజల తలసరి ఆదాయం 334 రూపాయ

లైతే; వంజాట్ ప్రజల తలసరి ఆదాయం రూ 401 లు (1961-62 లో). చేతంలో నరాసరి 18.3 శాతం భూమి సాగులో వుంటే; వంజాయిలో 1961-62 లెక్కల వ్యకారం 44.8 శాతం సాగులోవుంది. 1963-64 లో విద్యుత్తు తలసరి వాడకంలో చేతం నరాసరి 41.03 కిలోవాట్ల యితే, వంజాయిలో 108 కిలోవాట్లు. 1947 లో విభజననమయంలో వంజాయి అన్నివిధాల వెనుకబడివుంది. రాష్ట్ర వ్యజలకు సరిపోయే అహారధాన్యాల వుత్పత్తి లేదు, పరిశ్రమనేదిలేదు... ఏదీలేదు. స్వాతంత్ర్యానంతరం, రాష్ట్రవిభజన తర్వాత జహాముఖంగా, అతిశీఘ్రంగా అభివృద్ధి చెందింది వంజాట్. ఆ పునాదులమీద ఏర్పడుతున్న వంజాయి-హరియానా రాష్ట్రాలకు వుజ్వలమైన భవిష్యత్తువుంటుంది.

వంజాయి అభివృద్ధి దానికున్న వుజ్వలమైన నీటి వనరులలో వుంది. రావి, బీయాన్, నల్లేజ్ నదులు కొత్త వంజాయి రాష్ట్రంలో పారుతున్నా; వీటినుండి తీయ - కొరవ 12 వ పేజీలో

1956 - 66

ఈ పదేళ్లలో నెల్లూరుజిల్లాలో జరిగిందేమిటి?

ఈ నవంబరు 1వ తేదీలో ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరించి చరిత్ర అయింది. ఈ పదేళ్లలో జిల్లాలో జరిగిందేమిటి, వివిధరంగాల్లో జరిగిన అభివృద్ధియేమిటి, అసత్యవయమేమిటి-అనేవాటికి సంబంధించి కొన్ని లెక్కలిద్దారు కలెక్టరు శ్రీ ఎ.కె. మురళీధరరావుగారు, వక్రికావిలేజరుల గోష్టిలో. ఒక్కొక్కసారి వాటిలెక్కలే అనేక వివరాల చెప్పగలుగుతాయి; ఈ లెక్కలే అనేక వివరాలదాదగలుగుతాయి కూడా. కలెక్టరు చెప్పిన వివిధ అంశాలతోబాటు మరికొన్ని తీసికొని యావిలేజరి న్యయంగా సేకరించి యాక్రింద పొందుపరచున్నాడు.

జనాభా
ఈ పదేళ్లకాలంలో నెల్లూరుజిల్లాలో జరిగిన అభివృద్ధియేమిటి? మిగత విషయాలలో అభివృద్ధియం జరిగినా, జరక్కపోయినా జనాభా విషయంలో మాత్రం స్పష్టమైన అభివృద్ధి కనపడుతుంది! వేల్లో చెప్పాలంటే 1951 లో జిల్లా జనాభా 17 లక్షలా 95 వేలమంది. ఈ జనం 1961 వచ్చేసరికి 20 లక్షల 34 వేల అయ్యారు.

ఈ పదేళ్లలో దాదాపుగా జిల్లాజనాభా 2 లక్షలా 40 వేల పెరిగింది, అంతే నవ త్వరానికి జిల్లాలో 24 వేలమంది జనాభా యిక్కువ వుతూ వచ్చిందన్నమాట. ఈ లెక్కల 1958 లో జిల్లాజనాభా 19 లక్షలా 15 వేలమంది వున్నారనుకొంటే ఈ 1966 లో 21 లక్షలా 55 వేలమంది వున్నారనుకోవాలి.

కేవలం నెల్లూరుజిల్లా జనాభా తీసుకొంటే 1951 లో 81 వేలమందివున్నది కాస్త 1961 లో 1 లక్ష 7 వేలకు పెరిగిపోయింది; అట్లనే ఈమధ్యంతర పెన్సన్ రిపోర్టునుబట్టియాస్తే 1966 లో నెల్లూరు జిల్లాజనాభా 1 లక్ష 31 వేలకువచ్చి వున్నది. జనాభా యంతగా పెరుగుతూ వుండజితే మహాకవి గురజాడగారు, 'దేశమంటే మట్టికాబోయే, దేశమంటే మనుమలోయే' అనికదా అన్నాడు!

పంచాయితీరాజ్యం
1956లో జిల్లాలో 456 పంచాయితీలే - కొరవ 12 వ పేజీలో

పారిపోయిన కాటకాలు పాతకాలపు జ్ఞాపకాలు....

ప్రగతిశీల దృక్పథాల ఫలస్వరూపం ప్రణాళికా విధానం. ప్రణాళికా విధానం అప్పుడే మన దేశంలో పడహారు సంవత్సరాల కారుణ్యాన్ని - పసిమితావణ్యాన్ని సంతరించుకున్నది పడహారు సంవత్సరాల ప్రాయం పట్టపగ్గాలు ఉండని పరుమానికి ప్రారంభంవంటిది. సామాన్యుల సర్వతోముఖ సౌభాగ్యానికి ప్రణాళికా విధానం పాలవుంతల్ని వేస్తుందని సర్వత్రా గుర్తించబడింది.

సామాన్యుని పరిస్థితి మనదేశంలో సత్వరంగా చక్కబడవలసివుంది. అందుకే మన ప్రణాళికల్లో వ్యవసాయానికి - నీటిపారుదల పథకాలకు అంత ప్రాధాన్యం - భూసంపద గరిష్టవినియోగం చాలవరకు నీటిపారుదల వనరుల కేంద్రీకృత అభివృద్ధిమీద ఆధారపడివుంది.

ప్రథమ-ద్వితీయ-తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికల కాలంలో 9.53 లక్షల ఎకరాలకు నీటిపారుదల వసతి కల్పించబడింది. నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో, నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టుతో సహా, అన్ని భారీ, మధ్యతరగతి నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులక్రింద అదనంగా 25.13 లక్షల ఎకరాలకు నీటిపారుదల సౌకర్యం కల్పించబడుతుందని భావించబడుతున్నది.

తృతీయ పృణాళిక అరంభంలో మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అయిన అహారధాన్యాలు 63.19 లక్షల టన్నులు. తృతీయ ప్రణాళిక కాలంలోనే అధనంగా మరో 26.67 లక్షల టన్నులు అహార ధాన్యాలి ఉత్పత్తిచేయడానికి అవకాశం కల్పించబడింది. నాలుగవ ప్రణాళిక కాలంలో అదనంగా 40.48 లక్షల టన్నుల అహార ధాన్యాలను ఉత్పత్తి చేయాలన్నది మన లక్ష్యం - ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించగలిగితే, తృతీయ ప్రణాళిక వివరన ఉత్పత్తి చేసిన అహార ధాన్యాలకంటే 44.6 శాతం యెక్కువ అహార ధాన్యాలను ఉత్పత్తి చేసినట్లవుతుంది.

బృహత్తరమైన నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో మొదటిదశ పూర్తి అయింది. కాలిలేదారాలతో విశాలమైన ప్రాంతాలు సస్యకోభితం కావడానికి ఏలుగా నాగార్జున సాగర్ నుండి మన పొలాలకు సంతకధాతగా చల్లని నీలిలాలు ప్రవహించనున్నాయి.

రక్కసిమంటి అకలికి వృతిరేకంగా, చదలచికటివల కరడుగట్టిన పేదరికానికి వృతిరేకంగా మనం జరుపుతున్న సాహసోపేతమైన సమరంలో నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులు మనపాలెట విజయములమైన గాండివాలు. అవే మన అజేయమైన అస్త్రశస్త్రాలు.

మన ప్రాజెక్టులన్నీ ఫలస్వరూపం ధరిస్తే, మన పథకాలన్నీ చల్లని చూపులు పృసరిస్తే కరువులు, కాటకాలు గతకాలపు జ్ఞాపకాలుగా మిగిలిపోతాయి, కథలుగా కరిగిపోతాయి.

టి. రామచంద్రరావు - డైరెక్టర్.

సమాచార పౌర సంబంధ శాఖ - అంధ్రప్రదేశ్ - హైదరాబాద్.

కొత్తరాష్ట్రాల ముఖ్య మంత్రులు

వంజాట్ ముఖ్యమంత్రిగా శ్రీ గియాని గురుముఖ్ సింగ్ ముసాఫిర్; హరియానా ముఖ్యమంత్రిగా శ్రీ భగవత్ దయాల్ శర్మగారు ఎన్నుకోబడినారు. ముఖా రాజ్ కియాల్ లో నరమతమయ్యే వంజాయిలో వీరిఎన్నిక ఏకగ్రీవంగా జరగడం గొప్ప విషయమే.

ముసాఫిర్
వంజాయిలో 22 మందితో మంత్రి వర్గం ఏర్పడింది. దిన్న మంత్రివర్గాలందా లని కాసిందే కాంగ్రెస్ హైకమాండు ఇంత దిన్న రాష్ట్రానికి అంత పెద్ద మంత్రివర్గాన్ని ఎట్లా అనుమతించిందో అశ్చర్యమే. కాని దిన్నముతాలు, వర్గాలు, వ్యక్తులను సంకల్పిచరకాలనుకుంటే ఇది తప్పదు.

వంజాట్ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ గురుముఖ్ సింగ్ ముసాఫిర్ కాకలుతరిన కాంగ్రెస్ వాది; వుత్తమదేశభక్తుడు; స్వాతంత్ర్యవీరుడు. 67 ఏళ్ల వయస్సులైన గురుముఖ్ సింగ్ మధ్యతరగతి కుటుంబీకుడు; ప్రస్తుతం పాకిస్తాన్ లోవున్న వంజాట్ లోని ఉక్తో చల్ గ్రామంలో వుట్టాడు. దిన్నిటిచరగా తీవ్రాన్ని ప్రారంభించాడు. కొంతకాలం కారాసింగ్ అనుచరుడుగా వుండినాడు.

—కొరవ 12 వ పేజీలో

చెక్కడపల్లి - హైదరాబాద్-20. (అం. ప్ర.) ఫోన్ : 34061.

- ⊕ ఉదయగిరి సర్పంచ్ పై అవిశ్వాసం- 8 మంది సభ్యుల నోటీసు
- ⊕ కందుకూరు సాంస్కృతిక సమితి
- ⊕ బిటగుంట గ్రంథాలయ పునరుద్ధరణ
- ⊕ పెదపుత్తేడు హైస్కూలు ముందంజ
- ⊕ రావూరులో డాక్టరు లేడు, మందులు లేవు-బస్ స్టాండు లేదు
- ⊕ ఇస్కపాలెం రేడియో వార్తలు చెప్పదు ఉదయగిరి అవిశ్వాసం

ఉదయగిరి పంచాయతీ అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎన్. ఎ. అబ్దుల్ ఖాదర్ మీద తమకు విశ్వాసంలేదని అధిక సంఖ్యక సభ్యులు కావలి ఆర్. డి. ఓ. కు వ్రాతపూర్వకంగా నివేదించినట్లు తెలుస్తున్నది. పంచాయతీలో 11 మంది సభ్యులంటే, 8 మంది యీ అవిశ్వాసం తీర్మానమీద సంతకం పెట్టారట. అధ్యక్షుడుకాక మిగిలిన యిద్దరిలో ఒకరు సంవత్సరంగా వూళ్ళోలేరట; పెంగు కూరులోకావోలు వగుచేస్తున్నారట. ఇంకొకరు తటస్థులట. అంటే తానుతప్ప అధ్యక్షుడికి పంచాయతీలో నా అనేవాడు లేకుండాపోయాడన్నమాట. అవిశ్వాసం తీర్మానాన్ని చర్చించుటకు ఆర్. డి. ఓ. బహుళా ఈనెల 25 తేదీ పంచాయతీ సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయవచ్చుననుకుంటున్నారు.

అవిశ్వాసం తీర్మానం మీద ఈ ఎనిమిది మంది సంతకం చేసినట్లు తెలుస్తున్నది: షేక్ బాషా (ఉపాధ్యక్షుడు), రావూరు శేషమ్మ, చల్లకొండ నాగమ్మ, నయ్యద్ బాడవలి, ఎన్. జి. బాపర్ సా, ఎన్. గౌస్ మొహమ్మద్, ఎ.ఎఫ్. గౌస్ మొహమ్మద్, ఎన్. జి. బాషా మొహమ్మద్.

అవిశ్వాసానికి పాత్రవైన శ్రీ అబ్దుల్ ఖాదర్ డిల్లా కాంగ్రెస్ సభ్యుడు; బహుళా కార్యవర్గసభ్యుడుకూడా. మొన్న పోటీ కాంగ్రెస్ సమావేశంలో పాల్గొన్నట్లు స్పష్టమి.

కందుకూరు సమితి
సమితి అసగనే పంచాయతీ సమితి అనుకునేరు; కాదు-క్రొత్తగా స్థాపించబడిన స్వంతపరి సాంస్కృతిక సమితి.

ఈ సమితి ప్రారంభోత్సవం మొన్న విజయదశమినాడు చేరికగా జరిగింది.

దొనకొండ హైస్కూలు పేరెంటు అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు శ్రీ ఏ. వి. రమణ

రైల్వే పోర్టుమెకా పంటాకూడా, వికాళం ద్వారా సేకరించి కలెక్టరుగారు వచ్చినపుడు రూ. 1500/- లు వర్షిచరు సమర్పించారు. ఇప్పుడు తిరుగా రూ. 2000/- ల సేకరణకు పూనుకున్నారు. గాంధీ బయంతినాడు రైల్వే యార్డులో గాంధీ విగ్రహాన్ని వ్యతిష్ఠిపజేశారు. వ్యవసాయోద్యమం వ్యతి సేవను వ్యతిబంధకం కాదని దాటుతున్న వ్యక్తి శ్రీ రమణ.

శ్రీ ప్రెడికాటి నారాయణ అధ్యక్షత వహించిన సభలో కాలేజీ ప్రెసిపాల్ శ్రీ జి. కృష్ణస్వామి, డాక్టరు ఏ. హనుమంతరావు, దిల్లర గురునాథం, డి. సీతారామరావు, మిట్టపల్లి రాధాకృష్ణయ్య, అలపాటి రాధాకృష్ణమూర్తి, నాట్యారాధ్యనందా మార్కెం డేయశర్మ ప్రభృతులు చక్కని ప్రసంగాలు చేశారు.

రాత్రింబవళ్లు, శ్రీ ల పు లు గిలపులు లేకుండా వసలేస్తూ, కళాశాల అభివృద్ధికి

పొటుబడుతున్న ప్రెసిపాల్ శ్రీ కృష్ణ స్వామిగారిని; కళాశాల సాధించిన మంత్రి శ్రీ చెంచురామారాయుడుగారిని; చాత శ్రీ తిక్కవరపు రామయ్యగారిని; ఈ సాంస్కృతిక సమితి స్థాపనలో ఎక్కువ కృషిచేసిన మొదటి రమణరామశాస్త్రి, బొట్లగూడూరు వెంకటేశ్వరగార్లను వక్షలు అభినందించారు.

బిటగుంట గ్రంథాలయం

రెవెన్యూ బిటగుంటలో గ్రామకక్ష లభించియైన శ్రీరామగ్రంథాలయం విజయదశమిరోజు పునరుద్ధరించబడింది. శ్రీ ఎల్.రా వెంకటేశ్వర్లు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడినారు. గ్రామ రాజకీయాలను గ్రంథాలయంలో బోధించుటకడని నిర్ణయించుకున్నారు. అవరణలో ఏమిదేస్తారో కాలం చెప్పవలసివుంటుంది. పుస్తకాల సేకరణ, భవనసముద్ధరణకృషి ప్రారంభించావడం శుభసూచకం. ఈవిషయంలో విద్యావంతులైన రంగిరెడ్డి శ్రీనివాసులు, కుండలూరి రెడ్డి, అల్ల సుబ్బారెడ్డి బొరవ అభినందిస్తున్నారు.

నీడలేనికారణంగా మంజూరైన అప్పర్ ప్రయమరీమ్మలు రక్షయిపోతుండేమోనని భయపడ్డాము. శ్రీ యల్.రా వెంకటేశ్వర్లు కృషితో, గ్రామస్తుల సహకారంతో పెద్దనిర్మాణంజరిగి, 20 మంది విద్యార్థులతో వర్జిఫారంలో స్కూలుప్రారంభమై జరుగుతున్నది. మూకంతా ఆనందాన్నిభూర్చిన విషయమిది.

పెదపుత్తేడు హైస్కూలు

శ్రీ వై. మీరారెడ్డిగారు హెడ్మాస్టరుగా వచ్చి మూడునెలలే అయినా; హెడ్మాస్టరుగా ప్రమోట్ అయినవారైనా తొలి అనుభవం యిదే అయినా; మూలో - అంటే విద్యార్థుల్లో-వచ్చిన మార్పు మాకే అప్పుర్యాన్ని కలిగిస్తున్నది. చదువు సంధ్యలు చక్కగా సాగడమేకాదు, క్రమశిక్షణ కూడా యెంతగానో పెంపొందింది. వర్గవేక్షకులు లేకుండా విద్యార్థులు మూడు నెలల వరీక్షలు వ్రాయగలిగామంటే, అది అందరికీ సంతృప్తిని కలిగించిందంటే విద్యార్థులలో ఎంత మార్పువచ్చిందో మీకే తెలుస్తుంది. యెవరైనా తీవరు రాకుంటే హెడ్మాస్టరుగారు వేరొకటిచరును వంపుకు లేదు; విద్యార్థులే నిశ్శబ్దంగా క్లాసులో కూర్చొని, తమవనిలో తాము నిమగ్నులు కావలసిందే. మీరారెడ్డిగారు వ్యక్తుల కవి వ్యక్తులకు హెడ్మాస్టరుగా రాణించబోతారు. మూలో క్రమశిక్షణను, నత్యవర్తనను యింత కొద్దికాలంలో అంత మెక్కువగా పెంపొందించినందుకు మా ఆనందాన్ని వ్యక్తంచేసుకుంటున్నాము.

—డి. సుధాకరరెడ్డి.

రావూరు సమస్యలు

తాలూకా కేంద్రమైన ఈ గ్రామంలో పేరుకు అన్నతివుంది; ఎం. డి. ఎ. ఎన్. డాక్టరువుండాల. కాని డాక్టరులేదు, మందులూలేవు. ఈ అన్నతి రాక ఎప్పుడూ యితే! వోరుగలిగిన మంత్రిగారి నియాజకవర్గంలోని ఈఅన్నతి ఎప్పుడూ ఇట్లా దుస్థితిలోవుండడం, నిరుపయోగంగా వుండడం అన్యాయం. మంత్రిగారైనా ఒక మాటచెప్పి డాక్టర్లువేయిస్తే వారి మేలు మరదిపోము.

పాపం! యా నాడు లు పొట్టుపాటికి నాలుగుకట్టలువీరి తెచ్చుకుంటుంటే పారెడ్డుగారు కట్టలు స్వాధీనంచేసుకోవడమే గాక, కత్తులకూడా పెరుక్కున్నారట. దొంగతనంగా అడవులను నేలమట్టంచేసి, వేల లక్షలు అర్జించే పెద్దమునుపులకోటికి పోకుండా; నిరుపేదలైన వీరిమీదనా మీ వ్యతి వం? అన్యాయమిది, పారెడ్డుగారు!

—కొరవ 11 వ పేజీలో

డి. డి. సీక్స్ అమ్మకంలో రావూరులో నెల్లూరుజిల్లా ప్రవేశమంగా వచ్చింది. గతవిడుదలకా నెల్లూరుజిల్లా అగ్రకాండాలం. క్షయరోగుల సేవలోకూడా బహుళా నెల్లూరే మొదటిదిగావస్తుంది. క్షయరూపక మావరింతుండెంటు, జిల్లా డి. డి. అసోసియేషన్ కార్యదర్శి అయిన డాక్టరు ఎ. డి. రామయ్యారెడ్డిగారు హైదరాబాదులో కానసనభ్యూరాలు శ్రీమతి రోడా మిశ్రీనుండి బ్రోఫీ సందుకోవడం ద్వితంలో చూడవచ్చు.

*** ప్రదర్శనకు నోచుకోని నెల్లూరు డాక్యుమెంటరీ సినిమా! ** వి. ఆర్. కాలేజి క్యాలెండర్—కొన్ని నిజాలు, మరికొన్ని అబద్ధాలు!!**

నెల్లూరుజిల్లా విషయాలపై మన మనక హామీచిన ఆంధ్రప్రభుత్వంవారు వోక డాక్యుమెంటరీసినిమా తీస్తున్నారని అరు నెల్లూరికం ఇదేశీర్షిక క్రింద అలావనచేశాను. ఇట్లాంటి డాక్యుమెంటరీసినిమావోక తీస్తున్నట్లుగాని, అది పూర్తవబోతున్నట్లుగాని సరీ నవ్వడు లేకుండా మనవారివెరికీ తెలియకుండానేజరిగిపోతున్నదని; నెల్లూరు ప్యాంజీయల్లో విషయజ్ఞులైన ప్రముఖులు కొందరితో ఒక అసభికారసంఘాన్ని ఏర్పరిచి వారినెలచోలు-సూచనలు తీసుకోకుండానే, ప్రభుత్వాధికారుల నిర్ణీతమైన రిపోర్టుల అధారంతోనే ఈ డాక్యుమెంటరీని సంప్రదించకుండానే వెండి తెర మీదకు ఎక్కించబోతున్నారని

10-12-66 నుండి మూడవస్క్రీము ప్రారంభం
సుబోధ్ విజన్స్

6, ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి బిల్డింగు - నెల్లూరు.
వీరువాల లాట్రీ స్క్రీము నెంబరు-3.
వీరువాలయొక్క వివరములు:-
సైజు : 78" X 36" X 18"

ఈ స్క్రీముయొక్క నిబంధనలు

- (1) ఈ స్క్రీములో నూరు నుండి నూట యిరవై మెంబర్లు వుండురు.
- (2) వ్యతిమెంబరు నెలకు 20-30 లు చొప్పున 20 నెలలు కట్టవలయును.
- (3) ఈ లాట్రీ వ్యతినెల 10 తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు పై అఫీసులో హాజరయిన మెంబర్ల నమజ్జమైన యెక్రబడును.
- (4) బహుమతి పొందిన మెంబరు మిగిలిన వాయిదాలకు వైకము చెల్లించ అవసరములేదు. అ దినమే అతనికి వీరువా యివ్వబడును.
- (5) ఏ మెంబరు అయినను వాయిదాల సొమ్ము చెల్లించని యెడల అట్టి మెంబరును యేలాంటి నోటీసు లేకుండానే తొలగించబడును. అంతవరకు కట్టిన డబ్బు వాచను యివ్వబడును.
- (6) 20 నెలలు పూర్తి అయిన వెంటనే అందరికీ విద్యాలు యివ్వబడును.

షరా:- మూడువందల అరవైరూపాయలు చేయు విద్యాకాని లేక అంత విలువ చేయు యితర వస్తువులు - U Foam వస్తువులు - సోపారంబెడ్డు, దాండినీ మంచాలు - చాతురు హీలర్లు లేక ఏ యితరమైన మేము అమ్ము సామానులు యివ్వబడును.

—సుబోధ్ విజన్స్.

March & September Exams!
S. S. L. C. and Matric
BOYS and GIRLS
Please Join
Sri Vani Tutorial College
51, (Mantapal) Achari Street, NELLORE.
Best Tutition for Sure Pass and Special Coaching for backward Students. Hostel for Boys.
D. SREENIVASA RAO, Principal.

విమర్శకుడు

వారి కుటుంబానికి మా సానుభూతి.

వి. పుల్లారెంగు,
వి. రామేశంగు,
వి. బాలాజీశంగు.
రాష్ట్రము. 29-10-1966.

నెల్లూరులో, నాయుడుపేటలో అరెస్టులు

(మొదటి పేజీ కొరవ)

గారు, ప్రో. హనుమంతరావు నాథా వెంకటేశ్వరయ్యగారు మాత్రం తమ అంగళ్లను నిర్భయంగా తెరిచివున్నారు. వీరి జరగలేదు. ప్రెస్సులకు దాదాపు అన్ని వనిశేసినైతే, మూయమని అడిగినవారు కూడా లేరు. రామచంద్రమూర్తిగారు ఇది వరకు కూడా కమ్యూనిస్టుల సమ్మేను ప్రతిఘటించి నిలువగలిగారు. వీరికి రెండు జైలులు, నష్టం జతయింపబడినట్లుంది? 2 తేదీ అందరూ తెరిచివుందని అడిగేవాడు లేదు. అయితే మూసేసినందువల్ల, అల్లర్లు నృప్తింపాలనుకునేవాళ్ళకు ఆ స్కూల్ మేలేకుండా పోయిందనుకోండి!

కమ్యూనిస్టులు ఈసారి పూర్తిగా అకారణంగా అరెస్టులకు పాల్పడినా, అమృతరావు దీక్ష ఆనరాతినుకొని ఆరాజకం కల్గించవచ్చునని భావించి 16 తేదీ జరగాల్సిన బంద్ను 2 తేదీకి తెచ్చుకున్నారు. కాని, బంద్ బందారం బయటపడిపోయింది. పోలీస్ బాల కట్టబడిన వర్గాలు తీసుకున్నది. ముఖ్యమైన ప్రదేశాలలో ఉక్కుబాటే సాయుధ పోలీస్ జట్లను వుంచింది; ముఖ్యమైన రోడ్లలో పెట్రోలు జరిపించింది; బాల అప్రమత్తంగా వ్యవహరించింది. ఎన్. ఎ. శ్రీ శరణ్యన్ పోలీస్ బలంతోనే కాదు, యుక్తియుక్తంగా, లాకికంగా వ్యవహరించి రక్షణ వర్గాలు గ్రెగోరియన్. డి. ఎన్. పి. శ్రీ ఎం. వి. రామచంద్రరావుగారు ఆరోజు రెండుకాళ్ళు ఒకదోటి పెట్టకుండా ఉప్పువాలో తిరుగుతూ, వర్కవేస్ట్రీ నుండి వుండినారు. ఈసారి పోలీస్ చురుకుదనం మాత్రం ప్రశంసనీయమని చెప్పక తప్పదు.

'బంద్' రోజు కమ్యూనిస్టుల అటరెండుకు సాగలేదంటే ఎన్నో కారణాలుంటాయి. కమ్యూనిస్టులకు పూర్వపు పలుకుబడిలేదు. హిందీ వ్యతిరేకోద్యమంలో రాజీముకవట్ల పోలీస్ కఠినంగా వ్యవహరించడంవల్ల, ఈసారి రిక్టాలవాళ్ళు తదితరులు ముందుకు రాలేదని చెప్తున్నారు. రైళ్ళు లేకపోవడం, బస్సులు నడవకపోవడం, అంగళ్ళు వగైరాలన్నీ మూతబడడంవల్ల కమ్యూనిస్టులకు అవకాశం దిక్కలేదు. ఇంకో ముఖ్యమైన కారణం కాలేజీ విద్యార్థులు బంద్తో సహకరించుటకు కాని, పుక్కాబాట వగైరాలలో పాల్గొనుటకు కాని నిరాకరించడం. ప్రజాసహకారం ఇంతగా లోపిస్తుందని పాపం కమ్యూనిస్టులు కలలో కూడా పూహించి వుండలేదా!

ఈ సందర్భంలో ముందుజాగ్రత్త చర్యగా ఉప్పుకాలో 30 మంది అరెస్టుగా వింపబడినట్లు తెలుస్తున్నది.

డిల్లా అంతటా కూడా 'బంద్' ప్రశాంతంగా జరిగిపోయినట్లు తెలుస్తున్నది.

ఇక మళ్ళీ కాలేజీ విద్యార్థుల విషయానికొస్తాం—

29 తేదీ ఇద్దరు విద్యార్థులతో ప్రారంభమైన పోరాటావదేశం, ఈరోజు (4 తేదీ) ఇద్దరు విద్యార్థులతో కొనసాగుతున్నది. ఉక్కు ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వపక్షి సృష్టంగా తెలిసేవరకు వారు దీక్ష విరమించుకొనడం నిర్ణయించుకున్నట్లుంది. సమ్మే కూడా ఈరోజు సాగింది. కాలేజీకాదు, వీరు ఇతర స్కూళ్ళకు కూడా వెళ్ళి విద్యార్థులను పోనిచ్చినట్లులేదు. ఉమస్సుకాలేజీ, కస్తూరిబేది విద్యాలయం వనితేస్తున్నాయి. వీటినా అమృతరావుగారు విరమించుకున్న తరువాత, విద్యార్థులూ విరమించుకొనివుంటే బాగుండేది. లేదా నుండి విరమించుకుంటారో, లేదో! నిరాహారదీక్ష చేసిన విద్యార్థి సోద

రులు : తొలిరోజు - సి. హెచ్. మాలిం దయ్య, డి. కమలావరెడ్డి (యిరువ్వురు I డి. ఎ. విద్యార్థులు). వీరు యిద్దరూ మూడురోజులపాటు నిరాహారదీక్ష చేశారు. గోదాగారు కాలేజీవల్లిన నంద్యం లో ఈ విద్యార్థులను కల్సుకొని అక్కర్చింది దారుకూడా. తర్వాత రోజు మరో యిద్దరు విద్యార్థులు ఆ జట్టుతో కలిసి నిరాహారదీక్ష చేశారు. డి. వెంకటరెడ్డి (II డి. ఎస్. సి.) బి. హెచ్. రూపెల్లు (II డి. ఎ. తర్వాత వీరు విరమించుకొని బి. హెచ్. గురు విద్యార్థులు 1 తేదీ నిరాహారదీక్షలో బాల్గొన్నారు— డి. రమేంద్రనాథ్ (II డి. ఎ.), డి. రామకృష్ణరాజు, సి. హెచ్. విశ్వనాథం, ఎం. సుబ్బారెడ్డి (II డి. ఎ. విద్యార్థులు), ఆర్. వి. శర్మ (I డి. ఎ.). 2 తేదీ మరో ఐదుమంది విద్యార్థులు - పి. భాగవతరెడ్డి (III డి. ఎ.), వి. రాధాకృష్ణారెడ్డి (I డి. ఎ., విద్యార్థి సంఘకార్యదర్శి) పి. వెంకటరెడ్డి (I డి. ఎ.), పి. శ్రీనివాసులరెడ్డి (I డి. ఎస్. సి.), సి. రామరెడ్డి (II డి. ఎస్. సి.); 3 తేదీ మరో ముగ్గురు విద్యార్థులు: ఎం. రామకృష్ణరావు, కె. శ్రీనివాసులరెడ్డి (I డి. ఎ. విద్యార్థులు), కె. శ్రీనివాసులు (I డి. ఎస్. సి.) నిరాహారదీక్ష చేశారు. అరుణ ఇద్దరు విద్యార్థులు నాలుగోతేదీకూడా దీక్ష కొనసాగించాలని నిర్ణయించుకొన్నారు.

వి.ఆర్. కాలేజీ డి.సి.పాల్ శ్రీ సుబ్బారెడ్డిగారు విద్యార్థులతో సహకరిస్తూ, సానుభూతిని వ్యక్తంచేస్తూ, సాదరపూర్వకంగా వ్యవహరిస్తూ వారి నిరాహారదీక్షకు వొక వేదికను కూడా కాలేజీలో నిర్మించుకో నిర్ధారించారు.

వీటినా మిగతా ఆంధ్ర నగరాల్లో వరిస్థితి అదుపుతప్పి ఎంతో ఆందోళన వ్యక్తమవుతున్న సమయంలో కూడా వి.ఆర్. కాలేజీ విద్యార్థులు శాంతియుతంగా వ్యవహరిస్తూ నిర్వహించినందుకు వారిని అన్ని విధాలా శ్లాఘిస్తున్నాము. ఈ ఆందోళనకు నేతృత్వం వహించిన వి.ఆర్. కాలేజీ విద్యార్థిసంఘం కార్యనర్థియులు ఎ. నదా శివరెడ్డి (అధ్యక్షులు) కె. హరినారాయణ రెడ్డి (పు. పా. ధ్యక్షులు), రాధాకృష్ణరెడ్డి (కార్యదర్శి), సి. సుధాకరరెడ్డి (సహాయ కార్యదర్శి), తదితర విద్యార్థి ముఖ్యులు ప్రత్యేకంగా శ్లాఘనీయులు. సమయం చూసి, 'బంద్'ను ముందుకు నెట్టి, రంగం లోకి దొరకండి, ఆందోళన గంభీరస్వభావాన్ని చెడగొట్టి, అదుపుతప్పింది ఆరాచకాన్ని నృప్తింపాలని చూసిన కమ్యూనిస్టు ప్రదర్శకులతో సహకరించక విస్పష్టంగా ప్రతిఘటించినందుకు మరీ అభినందిస్తున్నాము. ఉద్రిక్తత వ్యవహాన్ని అదుపు తప్పించడంవల్ల హృదయ పూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాం.

న్యాయవాదుల దీక్ష

నెల్లూరు న్యాయవాదులు శ్రీయతులు ఎన్.వి.ఆర్. విశ్వరావు, కాకాణి సుబ్బరామయ్య, మేనకూరు మోహనరామరెడ్డి, కె. నారాయణరావు, కె.ఎల్. నారాయణ, డి. వెంకటరత్నం, కె. వెంకటరమణయ్య, కె. ఆదిత్యయ్యగృహగారలు 3 తేదీ వుదయం కోర్టులో నిరాహారదీక్ష ప్రారంభించారు. 24 గంటలు చేయాలనుకున్నారు కాని మధ్యాహ్నం అమృతరావు విరమణ వార్త తెలిసినతర్వాత వీరూ విరమించుకున్నారు. ఇది విన్న ఒక మిత్రుడు వ్యాఖ్యానించాడు—“...లేట్ బంద్” అని!

న్యాయవాదుల బంద్ రోడ్డులకు పోకుండా సమ్మేళితులు.

ఇతరచోట్లు నాయుడుపేటలో సెగ్మెంట్ పరికరాలు, ఇంజనూరు మధ్య సంబంధించినవి.

రూ 3000 లు నష్టమొందగా అనేది కారణం.

నాయుడుపేట చెక్ పోస్టు తగులరెట్టు అయింది. వదిలేయరావాలని విజవచేసి సామాన్లు తీసివేసారట. లేకుంటే అవంతా నష్టమైవుండేది.

నాయుడుపేటలో 5 మంది అరెస్టుగా వింపబడినారు.

నూతన పేటలో విద్యార్థుల సమ్మే, పుక్కాబాట, బంద్ రోజు హార్టా తప్ప విలే పాలేమిలేవు.

గూడూరులో విద్యార్థులు కాస్త గొడవ చేసినట్లే వున్నాయి. బస్సులను అవడం వగైరా అల్లర్లు దిగారు. రైలు మీద దాడి చేయాలనుకున్నారు కాని, జరగలేదు.

విద్యానగర్ కాలేజీలో కూడా సమ్మే జరిగింది. కాని అది strike by consent.

విశిష్టగుంటలో హైస్కూలు విద్యార్థులు స్టేషన్ మీద దాడి చేశారు. ఇంజన్ మీద రాళ్ళు చువ్వారు. ఒక డీజల్ ఇంజన్ గ్లాసులు వగైరా వగిరి పోయాయట.

కావలిలో పేర్కొన దగిన సంఘటన లేమిలేవు.

కందుకూరు తాలూకాలో వాదిలేటి పాడువద్ద టుంకుకోట్టుమీదవున్న చెక్ పోస్టు తగులపెట్టబడింది. టుంకుకూరు నుండి కాల్ లు ఒక గుంపు లారీలో వచ్చి ఈచర్యచేశారట.

కందుకూరులో విద్యార్థుల సమ్మేలే కాకుండా; 3 తేదీ న్యాయవాదులు పి. వి. బాలకృష్ణమూర్తి, సత్యనారాయణ, అతివాద కమ్యూనిస్టులైన రావి చెందయ్య, వి. రామప్పలు; వి. బాలకృష్ణగారలు ప్రాయాపవేశం ప్రారంభించి, సాయంకాలం విరమించుకున్నారు.

ఇతరచోట్ల విద్యార్థుల సమ్మేలు, బంద్ హర్తాతప్ప ఇంకేమిలేదు.

బదురోజులుగా రైల్వేలెవు

31 తేదీ మొదలు 4 తేదీ సాయంకాలం వరకు రైలుకూత విసరిబడినాయి. బదురోజుల పాటు రైల్వే రాకపోకలులేని సాదృశ్యం బహుశా రైల్వేవ్యవస్థపై నుండి లేదేమో!

4 తేదీ మధ్యాహ్నం విజయవాడ నుండి ఒక ప్రైవేట్ రైలు వచ్చింది. అన్ని రైల్వేల హుళా లేవబడినందు నడవవచ్చుననుకుంటున్నారు.

గూడూరు రోటరీ సేవ

రైళ్ళు, బస్సులు రాకపోకలు నిల్చిపోవడంతో, గూడూరు స్టేషన్లో తిరువతి తదితర ప్రయాణీకులు వెయ్యిమంది వరకు నిల్చిపోయి, తిండికి తిప్పలకు అల్లాడుతున్నారు.

ఈ బాట సాగులు దురవస్థనుచూచి గూడూరు రోటరీ క్లబ్బువారు విరాళాలు ప్రోగ్రామేసి రోజునం, పాలు, వైద్యసహాయం అందిస్తున్నారు. రోటరీ ఈ కృషికి పుదుచ్చలైన స్థానికులనేకలు సహకరిస్తున్నారు. జనసంఘంవారు, పోలీసులతో విద్యార్థులూ కూడా తోడ్పడుతున్నారు.

ఈ ప్రయాణీకులను కనీసం ఒంగోలు వరకైనా బస్సులలో వంపాలని రోటరీ ప్రయత్నిస్తున్నది.

నిరుపమానమైన సేవ చేస్తున్న గూడూరు రోటరీ క్లబ్బుయును హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాము

ఒంగోలులో బంద్

విఫలం 2 తేదీ ఒంగోలులో బంద్ పూర్తిగా విఫలమైంది. ఒక్క అంగడి మూయలేదు. ప్రశాంతంగా వుండినది.

ఆశాభంగం

బంద్ వ్యక్తు ఫ్యాక్టరీ టెంపులవల్ల నెల కొల్లాలని కేంద్రమంత్రివర్గ వ్యవసంఘం నిర్ణయించినదే వార్త వచ్చింది.

కేంద్రమంత్రివర్గం ఉపసంఘ నిర్ణయాన్ని ఆమోదించగలదని అభిప్రాయించింది. ఈ కారణంవల్లనే ముఖ్యమంత్రి మాట ప్రై అమృతరావుగారు నిరాహారదీక్ష విరమించారు.

కాని 4 తేదీ సాయంకాలం పార్లమెంటులో జరిగిన ప్రకటన ఈ అశలకు విరుద్ధంగా వుంది. మంత్రివర్గం ఈ ఫ్యాక్టరీని ఎక్కడ పెట్టాలనేది నిర్ణయించలేదని, ఇప్పుడు నిర్ణయించే వుద్దేశ్యంకూడా లేదని తెలిసింది.

ఈవార్త రాష్ట్ర ప్రజలను సంతృప్తి వరక గలుగుతుందా? ఏమైనా పుడేకరహతులమై వేదిమాదాం!

అందకారంలో ఆంధ్ర

(మొదటి పేజీ కొరవ)

విజయవాడ

విజయవాడలో ప్రదర్శకులు పోలీస్ స్టేషన్ పై దాడి చేసి నానాగలదా చేసి నవ్వు పోలీస్ జరిపిన కాల్యంలో ముగ్గురు అక్కడిక్కడే మరణించారు. 17 మంది గాయపడ్డారు.

గాంధీనగరం కూడలిలో 2 సంవత్సరాల క్రితం అవిష్కరించబడిన శ్రీ గీలం సంక్షిప్తరెడ్డిగారి నిలవెత్తు కంచువిగ్రహాన్ని ఆగ్రహవేశంలో నేలకు వదలగొట్టి ముక్కలు ముక్కలుగా చేసిన ప్రక్కాల్లో పాతేశారు. బ్రతికున్న వాయుకులకు విగ్రహ ప్రతిష్ఠాపనలు జరగకూడదనేది యిందు వల్లనే!

గుంటూరు

గుంటూరులో కూడా వరిస్థితి భారణమై పోయింది. ఆనేక ప్రభుత్వ కార్యాలయాలపై సామాహిక దాడులు జరిపి రిక్టాలు భ్వలనంచేశారు, దహనంచేశారు. కమ్మర్తి యల్లారెడ్డిని డి. హ్యాండీ కమిషనర్ కార్యాలయం, మున్సిపల్ తవనాలు, కెనరా బ్యాంకు, మున్సిపల్ లైబ్రరీ, ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజీ ఆఫీసులు యాదాడులకు గురై రిక్టాలు దిండరవందర చేయబడి, నిప్పు పెట్టబడినాయి. మున్సిపల్ లైబ్రరీ తగ్గిపోవడం అయిపోయింది. రైల్వే స్టేషన్ వద్ద కూడా దాడి సాగింది. టిక్కెట్లు ప్రాకువుండే గదికి నిప్పు అంటించారు. 10 లక్షలు విలువచేసే అస్త్ర నిలుపునా బాధిచెప్పింది. సహకార ప్రోగ్రామిద్దగులకూడా బాధిచేసిన తగులపెట్టారు. గుంటూరులో ఒక రోజు అమృతరావు తొందరపడింది; వొక శతృశాసనమైపోయింది; వొక యుద్ధరంగమైపోయింది. గుంటూరు పోలీస్ కాల్యంలో ముగ్గురు మరణించారు, 28 మందికి తీవ్రంగా గాయాలు తగిలాయి. బంద్ రోజు రైల్వే టిక్కెట్ అవీను ప్రదర్శకులు దాడి చేసిన తగులపెట్టారు. ఆనేక రైల్వే పార్శ్వాలను ఎవరికీ దిక్కినది వాళ్ళ ఎత్తుకొని పోయారు.

సర్వారావుపేటలో రెండు ప్యాసింబరు రైల్వే పెట్టెలకు నిప్పు పెట్టారు. ముఖ్యమంత్రి పోదరుడు, పార్లమెంటు సభ్యులు అయిన శ్రీ కె. వెంగళరెడ్డి యింటిపైకి మూకవుమ్మడిగా వెళ్లి శ్రీ వెంగళరెడ్డిని, శాసనసభ్యులు శ్రీ ఆర్. పోదరిని నిర్బంధించి రాజీనామాలు పెట్టమని అనేశించారు. క్షయకయ అనకుండా వాళ్ళు రాజీనామా వ్రాసేమీద సంతకాలుచేసి ఆ మూకకు అందజేశారు.

విశాఖపట్నం

విశాఖపట్నం పరిస్థితి మరీ దారుణం అయింది. ఇక్కడి పోలీస్ కాల్యాలలో

10 మంది మరణించారు. మరణించిన వారిలో ప్రధానంగా వొక డి. ఎస్. సి. విద్యార్థి కూడా వున్నాడు. 11 మంది ఈకాల్యంలో గాయపడ్డారు.

ఒక కుప్పాకి దుకాణాన్ని ప్రదర్శకులు బాధిచేయగా, అదుకాదారుడు అత్యర్థ జార్జం కాల్యాల జరచగా యిద్దరు మరణించారు. వారిలోని వాడేమిట ప్రై చెప్పిన విద్యార్థి.

విశాఖపట్నం హెడ్ పోస్టాఫీసులోకి ప్రదర్శకులు దొర్లస్యంగా దొరకడాలని ప్రయత్నించినపుడు పోలీస్ కాల్యాల జరచగా జరిగిన మరణాలే మిగతావన్నీ అంటున్నారు. నగరంలో వుద్రిక్త వరిస్థితి అయిపోయి, ఎట్టి అవాంతర పరిస్థితి సంభవించకుండా చూసేందుకు ప్రత్యేక విమానాల్లో విశాఖకు సైన్యం తరలింద అడిందని కూడా అన్నారు.

విజయనగరం

విజయనగరం ప్రదర్శకులు స్టేజీ బ్యాంకును బాధిచేసి నిప్పు పెట్టి పోలీస్ స్టేషన్ పై దాడి జరిపి నవ్వు పోలీస్ కాల్యాల జరచగా ఇద్దరు మరణించారు.

శ్రీ అమృతరావు

(మొదటి పేజీ కొరవ)

మొదటినుండి ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ కొరకు పట్టుదలగా కృషిచేస్తున్నారు. అందు వల్లనే ఈ వుద్యమంలో బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారిపట్ల వ్యతిరేక భావం ఎక్కడా కనుపించలేదు. అమృతరావు దీక్షా విరమణ ముఖ్యమంత్రికి ఒక విజయం.

రాష్ట్ర శ్రీయస్సు కోసం కలెక్టర దీక్షవహించి, ముఖ్యమంత్రి హామీపై విరమించిన అమృతరావుగారిని అభినందిస్తున్నాము.

రెండు రాష్ట్రాలు

(12 వ పేజీ కొరవ)

మానా రాష్ట్రాల ఆర్థిక స్థితిమీద వ్యవసాయం యొక్క ప్రభావం ఎక్కవగా వుంటుంది. జనసాంద్రత వరదరపు మైలుకు వంటాబలో 572 అయితే: హరియానాలో 447 అట. అందువల్ల హరియానాలోని హిస్సార్ జిల్లాలో పెద్ద పెద్ద కమకాలు ఎక్కువ. వంటాబలో మాత్రం ఇంక ఎదుగు బొడుగుకు అవకాశం లేదు.

వ్యవసాయ వ్యవస్థలు, వంటకీరులో, నీటి సౌకర్యంలో హరియానా వంటాబకంటే వెనుకబడివున్నా సారంలో మాత్రం హరియానా భూములు మేలైనవని చెప్పక తప్పదు. హరియానా రైతులు ఇప్పుడిప్పుడు మేలిరకమైన వైద్యను, వ్యాపార వంటకలకు మరలు తున్నారు. ఆహారదాదాన్యాలకు సంబంధించి వంటాబలో 72 లక్షల 15 వేల ఎకరాలు సాగవుతుంటే, హరియానాలో 86 లక్షల 82 వేల ఎకరాలు సాగవుతున్నది. అదే వ్యాపార వంటకల వంటాబలో 13 లక్షల 70 వేల ఎకరాలైతే, హరియానాలో 12 లక్షల 8 వేల ఎకరాలు. చెరువు, గోతులు, వది, రాలుబడి తెక్కకు తీసుకుంటే హరియానా ముందు వస్తుంది. 1961-62 లో హరియానాలో వ్యవసాయం వల్ల 104 కోట్ల 52 లక్షలు ఆదాయం. ఈ ఆదాయం హరియానాలో ఇంకా వెరిగే అవకాశముంది; వంటాబలో సాగులోకి రావలసిన భూములు ఇక అంతగా మిగిలేదు. కాని యాంత్రిక, శాస్త్రీయ వ్యవసాయంవల్ల వంటాబరైతులకు వంటకలకు రెట్టించే చేయగలము. ఇప్పుడే కొత్తవంటాబరాష్ట్ర వ్యవసాయాదాయం 214 కోట్ల 55 లక్షలు.

—(నవీనం.)

బాపట్ల డి. ము. కోర్టులో
S. C. No. 177 of 1966.

సూరగాని సుబ్బారావు - వాది.
కాకితాల అశ్వారావు (తండ్రి శివరత్నం),
మొదలొందపాడు ... - వ్యతివాది.
వాది ప్రయింతు పరిహారముల నిమిత్తము
నిన్న ఈ నెంబరున దావా దాఖలుచేయగా నీకు
పోటీను నిమిత్తం 24-11-86 తేదీకి వాయిదా
వేసినారుగాన, నడరు తేదీ వరకు 11 గంటలు
పై కోర్టువారి యెదుట న్యాయంగానీ, వకీలు
ద్వారాగానీ చోటై నీకుగల ఆక్షేపణలు
తలుపుచేసని యెడల నీ వరోక్షమందు
కిర్యానించబడును.

— మాచిరాజు శ్రీహరికోటేశ్వరరావు,
వాదికరపు న్యాయవాది.

కండల నెప్పలు పోగొట్టుకొండి ఇదిగో అమృతాంజనము

అమృతాంజనం శమనాన్ని కలిగించే 10
రకాల ఔషధాల ఉన్నాయి. కర్కరక నమ్మ
కంగా నివారణ కలిగిస్తుంది. అతి కొంచెము
వాడవంటి ఉండటంచేత ఒకే సీసా నెంబరు
పాలు వస్తుంది. 70 ఏళ్లు పేరు గడించిన
అమృతాంజన బెయిటరుకు, కంసాపిక్కి,
గుండె జలుబుకు, ఇరగ భారలు, జలుబులు
పరియ నొప్పులకు అమృతమైనది.
గారిమార్పు, నిత్యజీవితంలో తాపత్రయాలు
కొప్పలను, జలుబును ఇరగ భారంను
కలిగిస్తాయి. ఇంట్లో ఒక అమృతాంజన
సీసా ఉంచుకోండి.

అమృతాంజన 10 రకాల
ఔషధాలు చేరిన మందు

అమృతాంజన శ్రావణం అక్షరాల పై
ఉంటుంది. సీసా 'అమృతాంజన' పేరు చేయ
బడి ఉంటుంది.
అమృతాంజన లిమిటెడ్
చిత్రాపట్ణ కొలాయి. కంకర. 500

లేవారెడ్డి పదార్థాలు

చైనారెడ్డిగార్డు

కమ్యూనిస్టులైన కళనమ్మ దిన్నారా?
ఆ విషయం గాథ అర్థమేద?
ఎత్తుబండకొంటు ఎగ్గరాకునాయన
కింద్యకమ్యూనిస్టు కిడోకపాతం.

కాట్టచేతులిడి కట్టేసి ప్రావసర్గ
బట్టకొచ్చి పేదకట్టలిచ్చి
మొట్టిమీదదగ్ని మొయ్యిస్తున్నారను
అవట రెడ్డుగార్డు అనురంభించి!

పొట్టలిడ్డకులను బట్టిబండించారు,
గుట్టగోవురాలు గూర్చినారు,
వత్తమాంగనలను పురిదియ్యసాగారు
కత్తినుత్తి మావో కాల్యాలూ!

దుష్టబుద్ధిమావో దుర్మోఢనుగిరన్న,
కంసరాజుకన్న బలబలుండు
చెనలయ్య, యింక జెప్పేదిపిముంది
నరకకూపమేర నవ్వచెన!

భూతలస్వర్గము వర్షా
శీతము నవచైనాన వడేపడే వివో
కోతలగోస్తారెవ్వకు
ప్రేతలు చెప్పన్నలయ్య (ప్రియశిష్యులహా!)

విద్యార్థిసమ్మె

మేజరైనవాళ్ళ మీసాలుగడ్డాలు
వచ్చినోళ్ళు యూనివర్సిటీళ్ళు
చదువుకున్నవాళ్ళు సమ్మెల్లోపాల్గొంటు
దిలిపివదిలిగితే చేసేదేంది!

దిన్నదికలెత్త బీవాట్లబట్టోచ్చు,
వట్టకొచ్చికోట్లో గొట్టవచ్చు,
త్రాగుబోతులైతే తాసీలుబట్టోచ్చు
చదివెట్టువాళ్ళు నంకటమ్మ!

ఏ ప్రభుత్వమైన, ఎవరైన మోరాలి
మోరములకు ప్రజలు దారిదీసై
రాకపోకలాపి రొడిబెమొనరిస్తే
గవర్నమెంటుజాది గమ్మగుంట్లో?

నద్యయంతకంటే విద్యార్థులనుగూర్చి
కడవబూసుకుంటే, తప్పువోచ్చు
లేరవోస్తేముప్పు, తెలిగవోనిచ్చ
తగిరితగలకుండ తప్పుకున్న!

అత్తివరపు పెంకటరామరెడ్డి

జగమెలింగిసోడు జస్తిసుపార్టీకి
జెందినోడు నిర్దిష్టాందినాడు
పెంకటరామరెడ్డి, దిన్నాకయ్యావార్త
చెప్పల, నాకు కాల చెయ్యి అల్ల!

నాటుమోటుకవిని ననుసక్తరించు ది
నాలో వొక్క పెద్దనవునవ్వి
చేతికిచ్చివాసి చెక్క నూటవదార్డు
రామరెడ్డి మరపురానవ్వో!

హరేరామక్షేత్రం(ఇనమదుగు)

అబ్బ! ఏమిజెప్తు హరేరామక్షేత్రం
రాత్రివరకు వొకటే రామభజన!
కలియుగంలో యంతకంటేమార్గంలేకు
తా తరించ వేరు తవములేదు.

బుండ్లు

(4 వ పేజీ కొరకు)
రైతులకు వ్యతిరేకంగా కూరీలు, పెద్ద
వ్యాపారస్తులకు వ్యతిరేకంగా దిన్నవ్యాపా
రులు - ఇలా నంబుంలో అంతర్కలహం -
సంఘర్షణను తీవ్రపరచి, విస్తృత ప్రభుత్వ

వ్యతిరేకసంఘర్షణగా రూపొందించవచ్చు.
ఇక్కడ సంఘటనలో యంత కుంతకోణం
గర్భితమైవున్నదని తెలియని రాజకీయ
వజ్రాలు, నాయకులు, యా చోటో వ్యతిరే
కించి అంత ప్రయోజనం వుండదు. తమ
ప్రజలకే దూరంకావచ్చు. అదే జరిగితే
కమ్యూనిస్టులకు అంతకన్నా కావలసిం
చేమిలేదు. అందరిపైన నాయకత్వం వారికే
లభించి, కాంగ్రెసు వ్యతిరేక ప్రజలకు,
ప్రతిపక్ష వ్యవహారకు వారే నాయకులై,
కాంగ్రెసు-కమ్యూనిస్టు పార్టీల మధ్యన
వున్న ఇతరపార్టీల ప్రాముఖ్యత అంతర్ధాన
నమై, కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రత్యామ్నాయ
ప్రతిపక్షంగా అవతరించుతుంది.

భారతదేశం నేడున్న వివత్కర పరి
స్థితిలో యిది ఒక అనూహిక ప్రమాదము
నకు వునాది అవుతుంది. చైనా ఒక
వైపు-పాకిస్తాన్ ఒకవైపు సమయం కొంకు
సరిహద్దులలో సైన్యాలను పెట్టుకూర్చుని
వున్నవి. ముఖాముఖి యుద్ధంకన్నా
ముందే అంతర్గత కల్లోలంతో భారత
ప్రభుత్వ వతనం తప్పునట్లు చైనా-
పాకిస్తాన్లు పూహించడమేగాక, ప్రయత్ని
స్తున్నాయి. సరిహద్దులలో కొండబాతులకు
గోరిల్లా యుద్ధంలో, విద్యుంసంలో తరిగిపడు
ఇచ్చి అంతర్గత అయధులిగుబాట్లలేవ
నెక్కువన్నారు. ఇక్కడ సంఘటనలో ప్రముఖ
భాగమైన అతివాద కమ్యూనిస్టులు యా
బాతుల అంతర్గత విధ్వంసమును
స్వాతంత్ర పోరాటంగా దిద్దించి, వారికి
సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వాలని డాటు
తున్నారు. సరిగ్గా చైనా-పాకిస్తాన్లు ఇదే
చెప్పుతున్నాయి.

ఇక్కడ సంఘటనలో మరొక ప్రముఖ
వర్గం, మికవాద కమ్యూనిస్టులు యావాద
మును కాదనలేక పోతున్నారు. శత్రు
వాదమునకు, కుట్రలకు-పైవర్గాల అల్లిపా
యాలకు అంత వ్యత్యాసం లేనప్పుడు,
“ఇప్పుడు శాంతియుత ప్రవర్తనతో చెప్పు
తున్నాము. ఈసారిమాత్రంజలావుండదు”
అని మికవాద కమ్యూనిస్టు నాయకుడు
డాంగ్ థిల్ పార్లమెంటు ప్రదర్శనలో
హెచ్చరించాడు. ఆ విధంగా యింటా-
బయటా ప్రయత్నాలు నమన్వయం కావనే
గ్యారంటీ ఏమిటి? కమ్యూనిస్టు పాలనను,
కార్యక్రమాలను నిర్ధాంతరీకృత్య వ్యతిరేకించే
సంయుక్త సోషలిస్టులు, తదితరులు
ఇందులో భాగస్వాములు కావడం విచార
కరమైన విషయం. కొండబాతుల విధ్వంస
యుద్ధాలను మీరు నమర్చించరు. కాశ్మీరుకు
న్యాయనిర్ణయ హక్కును యివ్వటం మీరు
కాదంటారు. నిజానికి పాకిస్తాన్, ఇండియా
కలిసిపోవాలంటారు. చైనాను ప్రతిఘటించి
ప్రతి అంగుళాన్ని ఏముక్తి చెయ్యాలం
టారు. కమ్యూనిస్టు, అతివాద మికవాద
వర్గాలు యిందుకు వ్యతిరేకులు. అయినా
గుడ్డి కాంగ్రెసు వ్యతిరేకతలో వడిపోయిన
యా పార్టీలు ప్రజలనుండి యొంతదూర
మోతాయో-అంత అతిగా యా ఇక్కడంభు
టనలో అంతర్భాగం అయిపోవడం-
తుదకు తాము విశ్వసించిన అభిప్రాయా
లకు-ఆదర్శాలకు వ్యతిరేకంగా కొట్టుక
పోవడంతో ఇక్కడ సంఘటనలు - బుండ్లు
కమ్యూనిస్టుల స్వీయప్రయోజనాలసాధించే
సాధనాలు అయిపోతున్నాయి.

పరిస్థితిని యింకోవైపునుండి నమీ
షిందినా తెలిసేదేమిటి? ఈ అంతర్గత
సంఘర్షణలతో ప్రభుత్వం పడిపోయిందను
కొండి. ఎవరు అధికారమునకు రాగలరు?
ఇక్కడ సంఘటన అధికారమునకువచ్చి నేడది
కోరేకోరికలు అమలుజరిపితే యేమవు

తుందో యావ్యాసం ప్రారంభంలోనే
రూదాము. అంతర్గత సరిహద్దుగదా?
ఇక్కడ సంఘటనలో ప్రముఖ నాయకత్వ
మైన కమ్యూనిస్టులు నాగా-మిజో-గర్-
కోసి కొండబాతులకు స్వాతంత్ర్యం
యివ్వాలి. కాశ్మీరుకు అధినివేశస్వాతంత్ర్యం
యివ్వాలి. చైనా కోరికనవరకూ భూమి
నిచ్చి సరిహద్దులను చేసుకోవాలి. ఇక్కడ సంఘ
టనలో యితరపార్టీలు యా వివత్కర
పరిష్కారములను అంగీకరించలేవుకావున
ఇక్కడ సంఘటన అధికారం దిచ్చిస్తుం కావ
డమో-లేక అధికారం కమ్యూనిస్టులకు
దబలుకావడమో జరగాలి.

ఇంత కాటాంతం దేశంలో కొనసాగు
తున్నప్పుడు చైనా-పాకిస్తాన్లు మార
కుండవు. వారి దురాశ, దురాక్రమణకు
అంతకన్నా సదవకాశం వుండటోదు
కావున, వారి జయప్రద ప్రవేశానికి పరి
స్థితి పరివర్తమవుతుంది. ఇంతచాచా
ప్రభుత్వ వ్యతిరేక ప్రతిఘటనలకు పురి
కొల్పబడిన ప్రజలు-దురాక్రమణను ప్రతి
ఘటించడం దుస్సాధ్యం కావచ్చు. నిజా
నికి అల్టిమేటం పిలిచి యా పరిణామంలో
స్పష్టించను ఇక్కడ సంఘటనలో కొన్ని
శత్రులు వర్తకంగా కృషిచేస్తున్న సంగతి
అర్థంచేసుకోగలిగితే యా దృశ్యంస్వరూపం
గ్రహించడం తేలికవుతుంది. ఈ పరిస్థితి
మరో అవాంతరమును సృష్టించినా అశ్చె
ర్మంలేదు. రాజకీయ పార్టీలు, నాయకులు
విచలమైనప్పుడు సైన్యంరంగంలో ప్రేరించి
అధికారమును చేపట్టవచ్చు. అలా చైనాకో,
పాకిస్తాన్కో, లేక యిద్దరి నం యుక్త
కుట్రకో-లేక వారి అంతర్గత కుట్రలతో
దేశం దబలయినా-లేక సైన్యానికి స్వాధీన
మయినా స్వాతంత్ర్యం - ప్రజాస్వామ్యం
స్వరూపాలంటూ వుండవనేది వేరే చెప్ప
నక్కరలేదు. సామాన్యప్రజలకు ఇందులో
గర్భితమైన విషయాలు తెలియవు వారి
చర్యల ఫలితం సాధించిన స్వాతంత్ర్యానికి
నిర్బంధుకున్న ప్రజాస్వామ్యానికి ప్రమా
దం తిసుకరావడమేగాక, శత్రుదేశాల
దురాక్రమణకు దేయూతనిస్తుందని తెలి
యదు. పోసి భరలుతగ్గి, ధాన్యందొరికి,
శీతాలు పెరుగుతాయా అంటే వారాళించిన
మేరకు అందవు సరిగదా - అనూహిక
అర్థికవస్తం కలిగిస్తుంది. జెంగాల్ లో
రెండురోజులు ఐంద్ 38 కోట్ల రూపాయల
పుత్తర్లని పడగొట్టేసేసింది.

ఈ విషయాలు, మీటి అర్థం తెలియక
ప్రతిపక్షాలు యిద్దీ కార్యక్రమంలో నిమగ్న
మవుతున్నాయా అనేప్రశ్నకు సమాధానం
కావాలి. ఈ కార్యక్రమం తెలిసి, వతకం
ప్రకారం సడిపించే రాజకీయ శక్తుల
వెనుక-ఇందుకు దిన్నాల్సిప్రాయాలూ, లేక
యిదేదో కాళ్ళా లిక సామాన్యప్రజల
అందోళన అని, ప్రతిపక్షాలుగావుండి ఏదో
ఒకటి చెయ్యటంకే బలరాదని, గుడ్డి
కాంగ్రెస్ వ్యతిరేకత వారిని నక్రమ అలో
చనకు రాగల్గిస్తులేదు. ఈ వ్యవహారాలు
యేవో యాద్రుద్ధికంగా లేచినవేనని, లేక
యెర్నికలు వస్తున్నాయకావున ప్రతిపక్షాలు
ట్టికొరకు లేవనెత్తిన రకన అని కొందరు
ప్రముఖులు పూహిస్తున్నారు. ఎందుకైనా
కాన్వల్యండి, మీదరంగానైనా ప్రారంభం
కాన్వల్యండి, ప్రజాపుట్టమాల అంటువ్యాది
లాంటిదనేదటుంది - యా కార్యక్రమం
వెనుక నిర్బుష్టమైన రాజకీయశక్తులు, వత
కాలు లేవనుకొనడం, విస్మరించడం అత్య
వంచనే అవుతుంది.

దీనికి పరిష్కారం పోలీసు, సైనిక
చర్యలు కానేరవు. ఏ ప్రభుత్వమైనా అస్తి
విధ్వంసమును, ప్రాణనష్టమును అధి
కర్తను, పోలీసు, సైన్యంపై అధారపడక
తప్పదు. యా రెంటి వినియోగమే పరి
ష్కారమునకుంటే-యా వ్యవహారం ప్రజల
మధ్యనే-ప్రభుత్వం మధ్యన పోరాటంగా
మారిపోతుంది. కావున అదే పరిష్కార
మార్గం అనుకొనడం శ్రమఅవుతుంది
ఇదోరాజకీయనమన్య, రాజకీయసంక్షోభం
కావున దీనిని రాజకీయంగానే పరిష్క

రించాలి. ఈ కార్యక్రమం ఒక విస్తృత
మహాసభ్యమంగా తయారుకావాలి. కాం
గ్రెస్ పార్టీ ప్రధానకార్యకర్త వహించాలి.
ప్రజాస్వామ్యంపై, స్వాతంత్ర్యంపై
సమ్మతంవుంటే అన్నిపార్టీలు, ప్రముఖులు
యా పరిణామంలో అదృశ్యంకాకుండా
వుండాలంటే తీవ్రంగా అలోచించాలి.

నేటి నేక అర్థికవ్యవస్థ - అభివృద్ధి-
అవాంతరాలు, దుస్థితికి కారణాలు, పరి
ష్కార మార్గాలు వ్యవస్థగా, నిర్భయంగా
ప్రజలముందు పెట్టాలి. ఈ అర్థిక వ్యవస్థా
నికి, దేశాన్ని నేదావరించిన రాజకీయ
ప్రమాదమును బోడించి వాస్తవిక భృత
జను వాదిముంచుదారి. ఈ సంఘటనలు,
బుండ్లలో గర్భితమైన రాజకీయపార్టీలు,
వాది కార్యక్రమాలను విస్తృతంగా
బట్టబయలు చేయాలి. భారతదేశంలో
ప్రభుత్వాన్ని తొలగించను ప్రజాస్వామ్య
వనతులు, హక్కులు - ఎన్నికలు వున్న
ప్పుడు-కాంగ్రెసును ఓడించండి, యిష్ట
మెచ్చిన పార్టీని తెచ్చుకోండి, కని యిద్దీ
హక్కులను వమ్ముచేసి విస్తృత వ్యవస్థ
మాలకుత్వధి అభివృద్ధి కోరికలు తీరక
పోగా, సాధించిన స్వాతంత్ర్యం ఎలా
అదృశ్యమై, నిరంకుశ, నిర్బుష్టరాజ్య నిర్మా
ణానికో, వతరేక దాస్యానికో ఎట్లా
యిదంతా దారికిస్తుందో స్పష్టమృ-కాలే
శీలు-కల్లోలలో పెట్టెయిత్తున, చర్యలు,
సంభాషణలు, సతలు, సమావేశాలు,
ప్రదర్శనలు, సంగరంబాలూ ఒక
వైపు, యా విషయాలపై విరివిగా పోర
స్యకం ఉండించుతూ రెండవ
వైపు సామాన్యప్రజల సమన్వయం తట్ట
నమ్మక హక్కులను వినియోగించి శాంతి
యుతంగా సాధించను అరాచకీయ విధ్వం
సములను అరికట్టను-స్వాతంత్ర్య, ప్రజా
స్వామ్య రక్షణ సంఘటనలను నిర్మించి,
నేటి వివత్కర పరిస్థితులలో ప్రజలకు
అండగావుండడానికి పూనుకొనడమే నేటి
దుస్థితికి పరిష్కారం.

పంజాంగం

వర్షం	
నవంబరు 4 తేదీనుండి 12 తేదీలోగా	యోగావయోగశీతములు వుండుటవలన గాలిలోహడిన వర్షపాతములు నంతవ మగునట్లు గ్రహగణికి చెప్పవలసియున్నది.
విశాఖచారె	
నవంబరు 6 తేదీ రాత్రి 9-27 గం.కు	విశాఖచారె కుకర జల రాతలో ప్రవేశ మగును. పూర్ణిమ.
దీపావళి పండుగలు	
10 తేదీ రాత్రి 4 యామమున చంద్రో	దయ సమయమందు నరకచతుర్థి అభ్యంగస్నానం. 11 తేదీ సరకవతుర్థి. 12 తేదీ దీపావళిమావాళ్య.
నవంబరు తిథులు	
5 శని నవమి మ. 1-39 గం.వ	
6 ఆది అష్టమి మ. 11-47 గం.వ	
7 సోమ నవమి ఉ. 9-37 గం.వ	
8 మంగళ దశమి ఉ. 7-13 గం.వ	
9 వికాది త. 4-42 గం.వ	
9 బుధ ద్వాదశి రా. 2-04 గం.వ	
10 గురు శ్రవదశి రా. 11-37 గం.వ	
11 శుక దశమి రా. 9-21 గం.వ	
— నిమ్మగడ్డ వెంకటేశ్వరశాస్త్రి.	
జమికారెతు	
నవంబరు 4 చందా ... రు. 12-00	
6 మాసములకు .. 7-00	
అంతకు తక్కువకాలమునకు పంపబడదు.	

* * * శాస్త్రం * * *

ఆకాశవాణి అపస్వరాలు

దిలీప్-సైరాల పెండ్లి రేడియోలో చెప్పదగినంత ముఖ్య సంఘటనా?

ఆకాశవాణి అపస్వరాలు

ఆర్. ఇండియా రేడియో అనగా ఆకాశవాణి శాస్త్రం అపస్వరాలను కోల్పోయి దాదాకాలమైంది. సి. లోన్ పాటలను, ఇవ్వకుండా ఢిల్లీనుండి వెలువడే పాటలను మినహాయించి, చ. సై ఎ వ రూ రేడియో వినరు సామన్యంగా. కారణం రేడియో కార్యక్రమ నిర్వాహకులు, వారు అనునిరంత విధానాలు... ఏమహా వ్యక్తి చనిపోతేనో, లేదా ఎన్నికల సమయం లోనో కాస్త అనర్హత కలిగివుంటుంది. అంతే.

ఇటీవల బొంబాయి లో ఒక కార-కారడు పెళ్లిచేసుకున్న వార్త రేడియో వ్యసారం చేయడం బహుశా మన ఆకాశవాణి చరిత్రలోనే ఒక కొత్త మలుపు. ఎన్నడూ పెళ్లిళ్ళ వార్తలు రేడియో వ్యసారం చేయగా నేను వినలేదు. ఉత్తరాదిన బొంబాయిలో సైరాబాను-దిలీప్ల వివాహం బహుశా జాతీయ సమన్య అయివుంటుంది. లేదా, ఆ మహావార్త అందకపోతే, దేశం నష్టపోతుంది-అనుకొని వుంటారు రేడియో నిర్వాహకులు.

ఈ పెళ్లికి జాతీయ స్థాయిలో విలువ ఇచ్చినందుకు, ఒక దినపత్రిక ఖండించింది. కొన్ని సినిమా వత్తికలు రేడియో వారిని అభినందించాయి. పైగా దానిని న్యూస్ రీల్ (వార్తా దిక్ఖంగా) తీసి, దేశం యావత్తుమీ, కారతీయులను తరింప చేయనందుకు సమాధాన శాఖవారిని కోప్పడ్డాయి కూడా. మనదేశం అనేక రకాలుగా వతనమైపోయింది. ఇంకా దిగజారిపోవడానికి జారుడుమెట్లు లేకపోలేదు.

ఈరోజు దిలీప్-సైరాల వివాహం అంత ప్రాధాన్యత పొందిందా! అమెరికాలోనో, ప్రాన్స్ లోనో అలా జరిగిందంటే అర్థం

వుంది. దేశంలోనే వాంక్ష ఉద్యమాలు, మరో లక్ష అలలు... వరివ్వరించవలసిన సమస్యలు ఉండగా, రేడియో వారికి ఆతి ప్రముఖంగా కన్పించిన అంశం ఇదేనా! వతనానికి మరోపేరు ఆకాశవాణి నిర్వాహకుల నిర్వహణ కాదుకదా!

సినిమా కారల ఇళ్లపై వ్యభక్త్యం దాడి చేసినప్పుడు, లక్షలు వట్టుకున్నప్పుడు, రేడియో అవార్డుల్ని వ్యసారం చేసింది. ఎక్కడ అన్యాయానికి పేరుకొనిఉన్నదో

ప్రజలకు తెలియచెప్పింది. అలాగే మౌనం అన్యాయాన్ని బయట పెట్టింది. ఇదే మహా సమయం పాకిస్తాన్ యుద్ధానికి ముగిసిన కారత దేశంలో పాకిస్తాన్ ఏజంట్లుగా ఉన్నాడని, ఆ కన్పి అరెస్టు చేయాలని ఢిల్లీలో పార్లమెంటుకు అంధోళన సాగు. ఇటువంటి జాతీయ సమస్యలపై ప్రజా యన్యకుండా వరదేశకత్తిని దాటుకున్నాడు. వ్యభక్త్యం నహించింది.

మరోజు ఆకాశవాణి వార్త, అఖిల కారతస్థాయిలో ఒక వ్యభక్త్యం సంఘటన అయినట్లు రేడియో వ్యసారం చేయడం విద్వారంగా ఉంటుంది. రేపు మద్యానులో, కలకత్తాలో, బెంగళూరులో, బొంబాయిలో అనేకమంది కారతలు-కారతలు పెళ్లి చేసుకుంటారు.... కారాలు చేసుకుంటారు. అది అన్ని వార్తలుగా, వార్తా దిక్ఖాలుగా కయారుచేసి, వ్యభక్త్యం వినపింది, ఇవ్వలు తరింపచేస్తారా రేడియో సమాధాన శాఖియు!

ఒక సినిమా కార ఎవరో పేర్కొన్న ఇంక ఆడివార్త.... చేసేదీకటి వ్యాపారాన్ని వార్తలే, వార్తా దిక్ఖలే.... ఇంక మంతులు, ఇతర వి. ఐ. పి. లు వారి పెళ్లిళ్ళు, వారి ఇళ్లలో కారాలు అన్ని వార్తా దిక్ఖలే కావచ్చు. దేశాన్ని ఉద్ధరించి, కానంత నైతిక విలువలు, మర్యాదలు నిలబెట్ట లేనప్పుడు, వాటిలో లికి పోతుంటా వాటిని వ్యభక్త్యం వదలడం

సిటడల్ వారి "ప్రేమలో ప్రమాదం"లో రామకృష్ణ-కృష్ణకుమారి

మొంది. వ్యభక్త్యం- కొన్నికాటన పెళ్లి మొదలి రేపుతో దేశాన్ని మరీ వతనం చేయించకుండా ఉంటే అదేమేలు.

తెలుగు సినిమాలకు రత్నాలహారం అలంకరించిన ఆర్కినేని లక్ష్మీవరప్రసాద్

శ్రీ ఆర్కినేని లక్ష్మీ వరప్రసాద్ పేరు చాలామందికి తెలియకపోవచ్చు. కాని తెలుగు సిని ప్రిక్షకులందరికీ తెలుసు. వారే శ్రీ ఎల్. వి. వ్యసాద్.

శ్రీ ఎల్. వి. వ్యసాద్ పేరు వింటేనే చేతులు జోడిచాలి అనిపిస్తుంది. కారణం ఒకనాడు మహామేధావి చర్మకులలో వని చేసి, తన వ్యభక్త్యం సూచి తెలుగు సినిమాలందరిని రత్నాలతో అలంకరించిన మహా మేధావి అయిన. నేకు శ్రీ ఎల్. వి. వ్యసాద్ కు చచ్చట్టి పూర్తి అయింది. అరవైయేళ్ళ జీవితంలో శ్రీ వ్యసాద్ అనేక పాత్రలున్నాయి. ఎందరికో నేర్పి, ఎందరినో తిర్పి దిద్దాడు.

శ్రీ వ్యసాద్ దిక్ఖాలలో నిశిత దృష్టి, కిల్లం, పనితనం కనిపిస్తాయి. లోపాలు సాధారణంగా కనిపించవు. తన లక్ష్యం నూటిగా పొందడంలో ఆయన దిట్ట. ఆయన వినాదూ ఒకరిని అనుసరించలేడు. తనను తానే అనుసరించి తన మార్గం తాను విర్రవూకొని అదర్ప ప్రాయుడైనాడు.

ఈనాడు ఎల్. వి. వ్యసాద్ నిర్వాత, దర్శకుడు, స్టూడియో అధిపతి, సంచలనం. ఒకనాడు విమలినాదూ - ఉత్సాహం, వ్యభక్త్యం, మినహ. సినిమా నిర్వాహంలో వారికి తెలియని అంశం లేదినాడు. కథ, స్క్రీన్ ప్లే, దర్శనం, సంగీతం, పాత్రలు, నటన వరకు అన్నింటికీనూ నిపుణుడు. చురతైన నటుడు. ఈనాటికి ఆయన నిగర్హి.... సరళ స్వభావి, భావుకుడు ఎల్లప్పుడూ.

ఒకనాడు వినయాన్ని, దరిద్ర్యాన్ని లోబనం చేసి కడుపు గొంపుకొని, కళ్లలో వెలుగుల్ని సంతరించుకున్నాడు. అన్ని భాషలు, కష్టాలు అయిన లోకాన్ని రూపంలో కనిపిస్తాయి ఈనాటికి. తొలి రోజుల్లో మద్రాసు లో ఒక ఫిలిమ్ కంపెనీ దిన్న 'ఎక్స్ ప్రెస్'. అలా అతి సామాన్యంగా ఉంటూ, వర్తకములో ఒక్కొక్క మెట్టెక్కటా, వెనుతిరిగినానూ ముందడుగు వేశాడు. శ్రీ హెచ్. ఎం. రెడ్డిగారి 'గృహప్రవేశం' లో దర్శకుడైనాడు. అందులో ప్రముఖ పాత్రకూడా తానే పోషించాడు. "మరాఠా దొంగ"లో శ్రీ ప్రసాద్ నటనకు తలదర్చిన వాడు ఈనాటికి లేడంటే అతిశయోక్తి కాదు - కొరవ 10 వ పేజీలో

చంద్రభావక నెల్లూరు

31 సం॥ములుగా నెల్లూరులో అందరి మన్నన పొందుతూ యన్న నిలకడగల కాఫీ భోజన హోటల్

దీపావళికి

అనేక సరికొత్త రకములు మిఠాయి - తిరిపిళ్ళ - బకిలినీ - టెర్రిస్ - టెర్రికాట్ - డివిడ్ల - టెర్రికాట్ వస్త్రాలు.

మాడరకా స్టోరు.

టంగురేడ్లు - నెల్లూరు
బిల్లి - మెట్టూరు - D. O. M.
కాపిల్లో నీలం - రోడ్ : 421.

తర్జుమనం

రూ. 11/- లో స్ట్రీటు మైనర్ ఫైరింగ్
వీరమా - రూ. 200/- లు అరకుగలది.
40 నెలలు - వ్యభక్త్యం 'దా' 11 లేది
మొదలు 11-11-1966.

రావు అండ్ గుప్త,

(వి. సి. విల్లింగ్ నె. 4 రు.)
టంగురేడ్లు - నెల్లూరు.

కందుకూరు మునసబు

మేజిస్ట్రేటువారి కోర్టులో
E. P. 68 of 66 & 310 of 64.
లింగారెడ్డి రమణారెడ్డి - వాది.
వాదా రోజు - వ్యభక్త్యం.

ఈ నెలకున పెద్దాల్లు చాలా అర్హి
21-11-66 లేదిన ఈ కోర్టువారిమొదటి
యాలము జరుగబడును. కావలసినవారు
పాటలు పెట్టుకొనవచ్చును.

పెద్దాల్లు:- నెల్లూరుజిల్లా, కందుకూరు
కాలాకా, కరేమగ్రామములో నె. 82 రు
వస్త్రా దాఖలా కోరుమెట్ట నర్సె నె. 277 రు.
య 2-28 ట్లకో య 1-30 ట్లన్నూ, నర్సె
నె. 275 రు, య 5-02 ట్లకో య 2-87
టెంట్లన్నూ. బట్టలు:- య 4-17 ట్ల యేక
వ్యభక్త్యంలో వతడు తీచేను వ్యభక్త్యం
భూమికి హక్కు:- [కూ] లింగారెడ్డి మె
కటమన్నారెడ్డి భూమి [వ] లింగారెడ్డి
రామకృష్ణారెడ్డి భూమి [వ] నర్సె
దొంగ [వ] మొదటి పెదకాలమ్మ వరకు
అబద్ధమ్మ కాలాకు ఈ నెలకులో ని
భూమి. ఈ హక్కులలోని య 2-09 ట్ల
యూ భూమిని, మరికొంక అర్హిని వాదా
మన్నారెడ్డి వ్యభక్త్యం 17-1-59 లేదిన
రూ. 200/- లు అంతకయ్యే వట్టి నెల 1-3
100-కి రూ. 0-75 వై నలు వ్యభక్త్యం
వుందిన అమూనాను అనలు పొంది
లుకు లో ఉది క్యయం రూ. 200/- లు,
అమీనా క్యయం రూ. 400/- లు.

—యస్. సుబ్బారావు.
విభిషనరు అధ్యక్షుడు.

పసిరికలు -

- కామెర్లు
భయభవనలేదు
దాక్టరు సి. రామయ్యగారు.
రంగనాయకుల పేట - నెల్లూరు

జి. శ్రీనివాసులు. నెల్లూరు.
ప్ర: రామారావు, నాగేశ్వరరావు కలిసి
విద్యుత్ లోలైనా నడిచున్నారా?
జ: డి. ఎల్. గారి 'ఏకమిత'లో అప్ర
యత్నం జరిగింది. కాది వారు 'ఏక
మిత' మూలినేనట్లు విన్నాను. బనా
ఆ ఇద్దరు హీరోలనే చట్టుకుని ప్రాకు
లాక్షం చాలామంది నిర్వాళలు మాను
కొని, కొత్త వారిలో కానివడు
కున్నారు.

సయద్ యస్. టాప్ కనిగిరి
ప్ర: హిందీ కారలకు మేకప్ లేకపోయినా
భావుంటారు. అలా మన తెలుగుకారలు

మేకప్ లేకుండా వుండగలరా?
జ: మీకు హిందీవారం అతిమానం అంతే.
నిజానికి దక్షిణాది కారలకు పెద్ద

గమనిక
ప్రశ్నలను
ఈ క్రింది దిగునామాకు పంపండి:
యామినిదేవి,
C/O కార్యురి,
12 వి. సుబ్బారెడ్డి స్ట్రీటు,
వెల్లు మంజులం,
మద్రాసు-38

మేకప్ అవసరం లేదని, కొన్ని పేర్ల
యిద్ది కేకచేసిదాలి, చాలామంది
ఒప్పుకున్నదివయం. బయట వికారంగా
కనిపించాలనే, బయటకు వచ్చినప్పుడు
మేకప్ కో వస్తారు.

ఇ. సులోచనారాణి కావలి
ప్ర: సినిమాలలో చేరవలసిన సరదావడెడి
స్త్రీలకు మీరిచ్చే నలహా ఏమిటి?
జ: పిల్లల తల్లి అయినా 'కుమారి' అయి,
అందం, భారవపుంటే నరదా తిర్చుకో
వచ్చు. దానికేం, అలాంటివారికి కాదు
పొమ్మనేవారు ఇక్కడ ఎవరూలేరు.

ఆర్. కొండయ్య ప్రవని
ప్ర: ఈమధ్య పిక్చర్స్ లో రామారావు
గుమ్మడి కలిసి నటించడంలేదు. వారి
ద్వంద్వం విడో తగాదాలు పిక్చర్లన్న
దిన్నాయి?
జ: కొంతవరకుగిరి. అన్న పూర్వ పిక్చ
ర్స్ లో రంగారావు నటించడం మాను
కున్నాక, నాగేశ్వరరావుకు గుమ్మడి
అవసరం ఏర్పడెడి. గుమ్మడిని ఆయన
అభిమానిస్తున్నాడనితెలిసి, రామారావు
కొండెం దూరంగా జరిగాడు. నిజానికి

గుమ్మడి, రంగారావు ఇద్దరూ 'హీరో
ద్యయం' రాజకీయాలకు అతితులు.
తమ ప్రజ్ఞ, ప్రతిభలపై పూర్వ దిక్ఖానం
కలవారు.

పేర్ భాదర్ భాషా జరుగుతుల్లి
ప్ర: అదురుకాడలు వంటి చెత్త దిక్ఖమును
నిర్మించుట ఎందుకు? ఎన్.వి. రామా
రావు అటువంటి వనికీమాలినపాత్ర
తీసుకొనుట ఎందువల్ల? లేంకి దిక్ఖ
మునే ఖానీచేయలేదా! అనలు దాఖల్
తైర్పణ చేశాడా?

జ: చెత్తదిక్ఖాలు రాకపోతే, మందిదిక్ఖాలు
వివో ఎట్లా తెలియడం? ఎన్. వి. ఆర్.
ర రించిన పాత్ర పనికీమాలినది
అయినా, నిర్వాతలు యిద్దినడమ్మ
చనికవచ్చేదేగా. లేంకి ఖానీచేశాదా!
దమ్మ.... దమ్మ... పాత్రల విలువలు
నకింది చాలాకాలమైంది. దాఖల్
అంటారా. న్యయం ప్రతిక భూపింది
వుంటారు.

కె. పాపారావు పెద్దపవని
ప్ర: దానివాకరు పాకిస్తాన్ గూడదనిగా...
—కొరవ 10 వ పేజీలో

అలోగ్య అనారోగ్య పరిస్థితులలో మహిళలు

అలోగ్య సౌఖ్యములకు లోభారపడవద్దు

66 సంవత్సరముల పైగా ప్రసిద్ధి నొందినది

కేసరి కుటీరం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
హైదరాబాద్, మద్రాసు-14

విశేషము: సీతారామ జనరల్ షాపు (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్, విజయవాడ, పి.వి.ఎస్.ఆర్. రోడ్, బస్ స్టాండ్ పక్కం, చెంగళపేట.

గోరాభావాలు

(4 వ పేజీ కొరవ)

తమోజీనుకొని, తమకవాయించుకుంటూ, నడలు జరుపుకొంటూ ప్రచారం చేసుకొన్నాడు. తన ఎన్నికల ప్రచారానికి లక్షలు ఖర్చుకాలేదు, వేలు ఖర్చుకాలేదు. ఈరకమైన మొండి విశ్వాసంవల్ల వారిని ముందుకు తీసుకెళ్తుంది, వారిచేత వింత నిర్ధాంకితవాదాలు చేయబడ్డాయి.

అట్లాంటి గోరాగారు యావారంలో నెల్లూరుకు వచ్చారు. నెల్లూరు లో పార్టీ రహిత ప్రజాస్వామ్యవాదిగా శ్రీ కత్తుల రమణయ్య కొత్తగా తీర్చిదిద్దుకోవడంలో ఆయన ఆహ్వానమీదనే శ్రీ గోరాగారు నెల్లూరుకు వచ్చారు. నెల్లూరు లో వారికి వి. ఆర్. కాలేజీ రెక్కరర్ డార్జున్ డి. శేషాచలంగారు ఆతిథ్యమిచ్చారు. వారి ఆతిథ్యంవల్లనే కాబోయి వి. ఆర్. కాలేజీ స్టాఫ్ వారు ఎవ్వడూలేనిది ఒక చిన్నసమావేశం యేర్పాటు చేశారు. ఆ సమావేశం అనంతరం బొంబాయి బహిరంగసభలో వున్నారన్నారు. ఆయన తో బాటు రాజీ కల్ హామ్యనుగిట్టు శ్రీ ఎం. రామమూర్తి, శ్రీ రాజారెడ్డిగారూ కూడా వున్నారన్నారు. బహిరంగసభకు శ్రీ శేషాచలంగారు అధ్యక్షతవహిస్తే, శ్రీ కత్తుల రమణయ్య స్వాగతం చెప్పారు.

శ్రీ గోరా వైఖరి విశేషాన్ని గురించి ఒక పూలమాలకూడా చేయలేదు. నెల్లూరులో యేకోకాసిపా వాయకుని నభ తరిగినా వీనుగుతొండాలంత పూలమాలలు వేసి అలవాటును కాస్త యీ వైఖరివిరోధి వరోక్షంగా వెక్కిరించినట్లే అయింది.

ఇక ఎన్నికల సమగ్ర గోరాగారి భావాలు:- పార్టీలవల్ల వ్యభిచారంలో వక్ష పాతం - వ్యభిచార చీలికలు ఏర్పడుతున్నాయని, పార్టీతత్వం ముడిది అధికారవక్షం వారి ఆశ్రితవక్షపాతానికి దారితీస్తుందని అంటాడు. ఒక రాష్ట్ర కానన నభ్యుజ్జీ పార్టీపేరుతో విలవడం తప్పవలవాలు అంటాడు. ఎవరైనా ఎన్నికైనతరువాత ఓటువేసినవారికి, వెయ్యి నివారికి కూడా వ్యతిరేధి అవుతాడంటాడు. వలూనా నియోజక వర్గం వ్యభిచారానికి అని మాత్రమే పిలవాలంటాడు. వ్యభిచారానికి అని మాత్రమే పిలవాలంటాడు. వ్యభిచారానికి అని మాత్రమే పిలవాలంటాడు. వ్యభిచారానికి అని మాత్రమే పిలవాలంటాడు.

అనలు ఈ పార్టీలవల్ల మనరాజ్యాంగ వ్యవస్థలోనే లేదంటాడు. మన రాజ్యాంగ వ్యవస్థ 164 సెక్షన్లలో ముఖ్యమంత్రిని గవర్నర్ నియమించాలని మాత్రమే వుంది. అయితే మెజారిటీ పార్టీనాయకుణ్ణి ముఖ్యమంత్రిగా నియమించే అధారం చిదిగిపోయింది. తలయెత్తించడం అంటాడు. 300 మంది వున్న కానననభలో 160 కలిస్తే అది మెజారిటీపార్టీ అవుతుంది. అందులో మళ్ళీ 90 మందితో ముఖ్యమంత్రిపేరు మెజారిటీ పార్టీనాయకుడే కాదు; అంటే ముఖ్యమంత్రి అవుతాడు; అంటే 90 వోట్ల ముఖ్యమంత్రి 300 మందికి ముఖ్యమంత్రి అయ్యేటటువంటి యీ పార్టీతత్వం కల్గివుంది. ఇందువల్లనే పార్టీలో గూఢచులుకూడా యేర్పడుతున్నాయంటాడు. పార్టీలు, గూఢచులవల్ల వ్యభిచారం దిండరవందరై ప్రజాభ్యుత్థిని గూఢచురాజీయాలుగా తయారవుతున్నాయంటాడు. అందువల్ల యీ అవకాశం అధికారాన్ని తీసుకొని మెజారిటీ పార్టీ మాత్రమేగాకుండా ఆ 300 మంది కానననభ్యులూ కలిసి అధికారసభ్యుల ఓటుతో ఎన్నుకొన్నవాడినే ముఖ్యమంత్రిగా గవర్నర్ నియమించే అధారం పెట్టుకోవాలంటాడు. ఇది కేవలం అధారం మాత్రమేగాని రాజ్యాంగంలో మూర్తీకాదంటాడు. ఈ కొత్త అధారమే వుండేవుంటే

కేరళలో అసెంబ్లీ సభ్యులంతా ఎన్నికయిన తర్వాత వోట్లపాఠశాల వేచి వేళం గాకుండా రద్దయిపోయి వుండేది కాదు అంటాడు.

ఈ పార్టీలు వున్నందువల్లే అనలు పార్టీ అధిపత్యాలకే ప్రాముఖ్యతపోయి, ముఖ్య అధికారాన్ని చేతిక్రిందకొనే పెత్తన రాజీయాలు ప్రాముఖ్యత పోగొడిపోతున్నదంటాడు. ముఖ్య ప్రాముఖ్యత, పెత్తన రాజీయాలు విడిగాపోతే ప్రజాభ్యుత్థి అనేది పూర్తిగా లోపింది వరసాలన కలుపితమైపోయి, అంధాధికార వ్యామోహం ఏర్పడి, వోట్లపార్టీలో యింకో పార్టీ పోటీపడుతూ దివరకు అన్ని పార్టీలు ప్రజలను మర్చిపోతున్నాయంటాడు.

పార్టీలో 'విప్' పద్ధతి వున్నందువల్ల అవకాశ పార్టీల వారు ఎంత నబయిగా మాట్లాడుతున్నా, అది నబయి అందరికీ అర్థమవుతున్నా; అదంతా కేవలం కంత్తోషగా వుండి అంతా చేస్తు అయిపోయి వోటింగ్ వచ్చేసరికి విప్ చేస్తున్న నడుమలో వల్లి వస్తున్నదిగనుక, విల్లులపై చర్చ అనంతరం నిర్ణయం కావల్సిందిపోయి, చర్చలకు ముందే నిర్ణయం నిశ్చయమై పోతున్నదంటాడు. విప్ చేస్తూనే అనేదానికన్నా విప్ చేస్తూనే ప్రాముఖ్యతకలిగి; మెజారిటీ పార్టీ యొక్క డిక్షిటరీ షిప్, ఇంకా లోతుకుపోతే మెజారిటీ మూలమొక్క డిక్షిటరీ షిప్ ఏర్పడి; అపోజిషన్ అనేది అహింసాయుతంగానే అంతర్జాతీయ ప్రమాదం వాటిల్లుతున్నదంటాడు. (Dictatorship of the majority party and nonviolent liquidation of opposition). అవకాశంలో యీ విధంగా పార్టీలవల్ల ప్రాథమిక ప్రజాస్వామ్యం పూర్తిగా పోతున్నాయంటాడు. ఈ పార్టీ విధానాల వల్ల కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు, కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాలు ఏర్పడతాయిగాని ప్రజల ప్రభుత్వం ఏర్పడేమాటే పోతుందంటాడు. ప్రభుత్వాలు కేవలం మంత్రి స్వామికారై పోయి ప్రజాస్వామిక సాంద్రత తగ్గిపోతున్నదంటాడు.

ఎన్నికల గుర్తుల తేటాయంపుల విషయమై కామయ్య త్వరలోనే హోర్స్టలో రిపోర్టు వ్రాయబోతున్నామని గూడా శ్రీ గోరా అన్నారు. ఎన్నికల్లో నిల్వోదానికి ఎవరో టెట్ యివ్వాలి వనిలేదని, ఎవరైనా నరేడిపాటికొట్టి నిల్వోదవచ్చని, వారందరికీ ఎన్నికలగుర్తు పోతే సారి యివ్వాలని గోరావాదం. కాని అవకాశంలో యీ పార్టీల పేరుతో పార్టీల ఎన్నికలగుర్తులను ముందుగానే వదిలిపెట్టేముందరే కేటాయించడం జరిగిందని; ఎవరైనా పార్టీరహిత ప్రజాస్వామ్యవాదిగా నిల్వోదే వారికి మాత్రం ఎలక్షాకు నాలుగైదువారాలముందు గుర్తు కేటాయిస్తారని - యిందువల్ల పార్టీలవారి కేమో అగుర్తులు వదిలిపెట్టగా ప్రచారంలో వుండి; పార్టీరహితలకేమో ఎన్నికలకు కొద్దికాలముందే కేటాయించడంవల్ల అనపాజమైనవివక్షత (unhealthy goodwill of the party symbol counts more) మావడంవల్ల దివరకు కాను రిపోర్టు వ్రాయబోతున్నట్లు చెప్పాడు.

ఇట్లా పార్టీవల్ల వచ్చే రాజ్యాంగం నడకనే తప్పకపోవను వట్టివున్నదని దక్షతతో అనర్థంగా వాదిస్తూ- కేవలం స్వతంత్ర అభ్యర్థిగా నిల్వినంతమాత్రంచేత అతను పార్టీ రహిత ప్రజాస్వామ్యవాది కాబోదని స్పష్టంచేశాడు. ముందు స్వతంత్ర అభ్యర్థిగా నిల్వ గెలిచినతర్వాత పి పార్టీలో హోదా లేక అవకాశవాదిగా వుండవచ్చును గనుక పార్టీ రహిత ప్రజాస్వామ్యంలో గట్టి నమ్మకమున్నవారే ముందుకొచ్చి యీ వ్యవహారాన్ని పోషించాలన్నాడు. అందుకు గోరా విద్వందిన నివాదం- "పార్టీ అభ్యర్థులు బాయ్ బాట్ చెయ్యండి, ప్రజా అభ్యర్థులు బలవర్ధుండి". విప్ వారంతా ఆయన వాదంలోని వేడిని గ్రహించారనికాని యీ

పార్టీరహిత ప్రజాస్వామ్యం అనలు అవకాశంలో ఎట్లా వదిలిపెట్టడం వచ్చుందంటాడు. ఇన్నేళ్ళుగా యీ పార్టీ పద్ధతిలో అలో దించే అలవాటువల్ల యీ అనంతత్వం జనించ వచ్చుగాని, మన అలోరహా విధానంలోనే మార్పుచేసి ఇదేమంత అధారం అలవాటు అపాద్యం కావచ్చును. పి మైనా ఆయన విశ్వాసం, నిర్ధాంశాల్లో నిజం లోక లేక పోలేదనిపించింది. —మా.ప్ర.వి.

చిత్ర జగత్

(9 వ పేజీ కొరవ)

శ్రీ గూడవల్లి రామకృష్ణం గారు అనం పూర్తిగా వదలిన చిత్రం 'వల్లూడి యుద్ధం' దర్శకుడుగా శ్రీ ప్రసాద్ పేరు దర్శకుల జాబితాలోకి వచ్చింది.

శ్రీ ప్రసాద్ నిర్మాణం మెరుగువలన ఇతరులకు తెలియవు నిజంగా, ప్రతిభంకం సూక్ష్మంగా వదిలింది, స్థిర నిర్ణయానికి రావడం ఆయనకు అలవాటు. అందుకే నిర్మాతలలోనూ మేటి అయినాడు. ఈరోజు బొంబాయి రంగంలోనూ అగ్రశ్రేణి నిర్మాతలలో ఒక నిర్మాత, దర్శకులలో ఒక దర్శకుడు, నర్త సమృద్ధమైన స్టూడియో యజమానులలో ఒకరు, మద్రాసులోని ప్రసాద్ స్టూడియో, కొన్ని కొన్ని ప్రత్యేక యంత్రాలకు ప్రసిద్ధి, ఇండియా వారి కెక్కడలేని సాంకేతిక ప్రజ్ఞ ఇక్కడ ఉన్నది.

ఇప్పటికి శ్రీ ప్రసాద్ అదర్శంలో 50 చిత్రాలు వచ్చాయి. వాటిలో పాపులారు, సంసారం, కల్యాణం వల్లపార్, మనోహర, మినమ్మ, ఇటీవల కారడ తో అలిల కారక స్టాయిలో పేరు వచ్చింది. బేటి బేటా, దాదేమా - ఇదయ కమలం (ఇల్లాలు).... నాటికి, నేటికి యువదర్శకులకు నిర్మాతలకు, నటులకు సైతం శ్రీ ఎల్. వి. ప్రసాద్ అదర్శ ప్రాయుడే, మార్గ దర్శకదే.

సరస్వతి శపథం

తమిళంలో రజతోత్సవాలు జరుపుకుంటున్న 'సరస్వతి శపథం' తెలుగులో శరచేగాన తయారవుతోంది. మూడు గంటలలోపు ప్రదర్శన కాలంలో తయారైన పారాజికం ఇటీవల కాలంలో ఇదే మాటలు, పాటలు అదృష్ట అనువదిస్తున్నారు. పాటలు పి. సుశీల, పుంటసాల కె. వి. మహాదేవన్ దర్శకత్వంలో పాడుతున్నారు. ఇందులో సావిత్రి, దేవిక, వర్షిని, కె. ఆర్. విజయ, నగేష్, హరనాద్, ప్రభాకరరెడ్డి, శివకుమార్, నాగయ్య, శివాజి గణేశ్, జమీని గణేశ్ నటించారు.

పార్వతి పరమేశ్వరులు

శ్రీ రామా విక్రమ్ వతాకర్ గారు శ్రీ పోల్ల సుబ్బారావు కొత్తరకం పారాజికం 'పార్వతి పరమేశ్వరులు' ప్రారంభించారు. ఇది జనవరి నాటికి తయారవుతుంది.

ఇందులో కాంతారావు, శోభన్ బాయి, హరనాద్, రామకృష్ణ, రాజశ్రీ, గీతాంజలి, మీనాకుమారి, భూపాల, మిక్కిలి నేని, చదలవాడ, రాజబాయి తారాగణం.

మరోరకం మనసులు

'చిన్నారి మనసులు'

పిమ్మనసులు పిమ్మిటో, ఎవరి మనసులు ఎలాంటివో, పిమ్మిటో మనసులో అనానికి అర్థంకానిస్థితి ఏర్పడదీ అదుర్తి వయవల్ల. దివరకు మహారణయిత అత్రేయకూడా మనసుల వలతోనే వర్ణారు.

సుదీర్ఘ మువీస్ వతాకర్ గారు అత్రేయ స్వంతంగా తెరకెక్కించే, ప్రామ్యూస్ చేసే చిత్రం 'చిన్నారి మనసులు'. ఈ కథమీద ఆయన చాలాకాలంగా అలోచిస్తున్నారు. దివరకు ముడిపడ్డది. పాటలు అత్రేయ, దాశరథి వ్రాస్తున్నారు. రచన స్వంతంగా చేస్తున్నారు. క్లయిమాక్సు పాటలు వ్రాసేవారు.

ఈ చిత్రాన్ని తెలుగు ప్రాంతంలో బాబోజులలో చాలాకాలం చిత్రీకారు. మిగిలినవని హైదరాబాద్ స్టూడియోలో తీస్తారు.

12 పిల్ల కుర్రాడికోసం ముస్తున్నారు అత్రేయ.

జి. వరలక్ష్మి దర్శకత్వం

చంద్రశేఖర పిలియ్యవారి చిత్రానికి శ్రీమతి జి. వరలక్ష్మి దర్శకత్వం నిర్వహించబోతున్నది. చిత్రం పేరు "మూగ శివులు" ఇందులో ప్రవస్తులక్ష్మి (పాత నాగరత్నం), రాజకుమార్ (కొత్తముఖం) కనిపిస్తారని.

సాహిత్య అకాడమీ బహుమతి పొందిన 'వికాసనేత్రాలు'

శ్రీ వికాస గణపతిరావుగారి 'వికాస నేత్రాలు' నవలను బాహుమతివహించు శ్రీ అదుర్తి సుబ్బారావు దర్శకత్వంలో సినిమా తీయ ప్రయత్నిస్తున్నట్లు పాతకులకు తెలిసిందే. ఈ నవల బాగా ప్రజాదరణ పొందింది. ఈవాడు అకాడమీ అవరణకు పాత్రమైంది. సాహిత్య అకాడమీ వారు 'సినిమాకు ఎన్నిక చేసిన నవల'కు బహుమతి ఇవ్వడం యిదే ప్రథమం. ఇదేమంది సాంప్రదాయం కాగలదని అభిప్రాయం.

తార కారుక్రింద పడితే

జన్మ తరిస్తుందా...

అనేక సినిమాల్లో యాస్తుంటాం. ఓ అందమైన అమ్మాయి, అందనా బాగా కలవారి అమ్మాయి కారుక్రింద ఓ అకాగ్యుడు వడడం, అమె అతగాణ్ణి, ఇండికో, అస్పత్రికి చేర్చింది, స్వయంగా ముందు మారులాకాగింది, అతనుకళ్ళతెరచి, నేనెక్కడున్నాను, మీరెవరు అంటే మీరు నా వల్లనేవున్నారు, నేను మీ దాన్నే అన్న చూపు విసిరి, అతగాడు బ్రతికినందుకు ఉక్కిరిబిక్కిరై పేమించేయడం; అవికారి, నం వన్నుడు, నం సారి కావడం చూస్తున్నాం.

అలాంటి అదృష్టంకోసం కలలుకనే ఓ దొర్లాగ్య దామోదరుడు మొన్న బొంబాయిలో 'తనూజ' అనే తార - మాతన చెల్లెలు - కారుకి అడ్డంపడ్డాడు. అయితే దివి మరోలా మారింది. అతగాడు అడ్డం రావడం అమె కారు, సినిమాలో వలె నడనగా అగకుండా, దాష్కొట్టడము, అతడు మళ్ళికళ్ళతెరచావడం, బాటనులు ఆ అమ్మాయిని అరెస్టు చెయ్యడం, బామి నుపై విడుదలచేయడం.. తర్వాత కథ.

ప్రశ్నోత్తరావళి

(9 వ పేజీ కొరవ)

జి. బొత్తగాకాడు. అర్ధశని ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం అనవసరం. బానిసాకర్ మీపైన 'దావా' చేయగలడు. మీ ఉత్తరం అంతా ప్రచురిస్తే.

ప్ర. హరిప్రసాద్

ప్ర: పూనా విద్యాలయంలో దేరాని వున్నది. క్యాంపస్ లోనే ఏమివుందా? జ: పెర్మిట్ తో కాబట్టి ఇంటర్, ప్రెజెన్స్ కు వి. య్యో. అనుకుంటాను. అయినా వారికి వ్రాయండి వివరాలు అన్నీ పంపుతారు.

Wanted

Mine Manager approved by the Regional Inspector of Mines to work in Barytes or Steatite Mine. Apply before 15-11-66 stating age, experience and Salary required to Messrs The South Indian Mining Comp, Betamcherla P.O. Kurnool District.

కుమ్మ-బొల్లి

సర్వమేహపాతలకు దివ్యవేదము.

రెడ్డి అండ్ కో., (Regd)

H O.

గోపాలపురం - ఈ. గో. జిల్లా.

ప్రాంతం:

ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు.

వేలుమొదటియార్ వచ్చు పాపులరైన

(5 వ పేజీ కొరవ)

మెంకటగిరి-రామరాయలపేటలో వైద్యకాశాభివృద్ధికి ఎత్తుకొనేరేడు. వెలికల్లు కట్టమీద రోడ్డునీటి అభివృద్ధి. మొన్న 13 తేది మంత్రి పి. సి. గారు ఆ కట్టమీద ప్రయాణం సాగించలేక అర్ధగంటసేపు నిల్చిపోయారు. గూడూరు ఆసిఫ్ జామియన్ గారు! దీనికేమి మోక్షం?

రామరాయలపేటలో ఒక వంద యేళ్ళ బోర్డు ఉంది. దానికొక అధ్యక్షుడు, ఎగ్జిక్యూటివ్ అఫీసరు ఉన్నారు. ఎందుకు? వన్నులు వసూలు చేసుకోడానికి, వివరించేయడానికి ప్రతి వందానికి కచ్చ! ఈ పూరికి బస్ స్టాండు లేదు; ప్రయాణీకుల వసతిగృహం లేదు; మరుగుదొడ్లు లేవు. ఎందుకా లికి, కాలకృత్యానరాలకు ముఖ్యంగా శ్రీమదరవస్థ చెప్పలేము. బస్ స్టాండు నిర్మాణానికి నమితికూడా గ్రామం ఉంది. ఏమింది? ఎగ్జిక్యూటివ్ అఫీసరు ఏమి చేస్తున్నాడు? ఆ వందాయెనిగి, ఆ ఎగ్జిక్యూటివ్ అఫీసర్లు ఎవరు నిద్ర లేవ గొట్టాలో దియడేని కాస్త చెప్పండి!

నెల్లూరు-రామరాయలపేట రెండు ప్రభుత్వ నిలబడి రెండు నెలలైంది. ఇటీవల గమ్యం చేర్చగలదనే ఆశలేని ఒక స్పృహ బస్సును వేశారు. అంతే కోఆర్డినేషన్ ప్రయాణం. ప్రయాణీకులు దాల ఇబ్బంది పడిపోతున్నారు. ఆర్. డి. ఓ. గారు! ప్రత్యామ్నాయమైన ఏర్పాట్ల మీద చేయించండిసార్.

రామరాయలపేటలో ఐదవ యెళ్ళు వగావుంది; దానివల్ల తగాదాలుగూడా యెళ్ళు వగావున్నాయి. సర్వీసు స్పెక్టరుగారికి వ్రాశ పూర్వకంగా కొందరు పాదులు నివేదించారటకూడా. వారు ఏమి చేశారో? — ఓ. వి.

ఇస్కూహౌస్ ఇక్కట్లు

పేదల సౌకర్యార్థం ఒక అంగడిలో నిర్మిత ధరకు విద్యుత్ అమ్మే యేర్పాటు వేశారు; తేరు రూ. 1-06 లకు తక్కువ దొరకడలేదు.

చక్కెర పేదవారికి దొరకడలేదు. బ్లాక్ లో అయితే వ్యవస్థలగా వుంటుంది.

మా గ్రామ రేడియో పాటలు పాడుతుందిగాని వార్తలు వినిపించదు. రేడియో పాటలకొరకా?

వందాయెనిగోచ్చే వార్తాపత్రికలు మా కంటబడవు. గ్రంథాలయంలేదు.

—ఇదంతా వ్రాస్తున్నది “ఒక విద్యార్థి”. ఇంతకూ యీ ఇస్కూహౌస్ రామరేడ్డి దళితరామరేడ్డిగారి రాజ్యంలోదో, దొడ్ల లక్ష్మీనరసారేడ్డిగారి ప్రభుత్వంలోదో అందులోలేదు.

పోట్లపూడి చక్కెర

నెల్లూరు తాలూకా పోట్లపూడికి రెండు మూడు మాసాలుగా చక్కెరదర్రునందేదు. ఎందువల్ల అని అడిగేవాడులేదు. మీరూ 3-00 లు పెట్టి కొనలేక గ్రామస్తులు బాధపడుతున్నారు. ఆర్. డి. ఓ. గారు! ఈ పూరికి చక్కెర తీసుకోవాలి యెన్చెలయిందో, అదిదంగా యెందుకు అరిగిందో కాస్త వివరించండి; గ్రామస్తుల యిబ్బంది తీర్చండి. —గ్రామస్తుడు.

తలుపులు యూజీసీ

తమ్మల తలుపులు యూజీసీవారు దళితపుత్తలను దాల చేడుకగా, పుట్టావంగా బరువుతున్నారు. నమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎం. అదినారాయణరెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. వందాయెనిగి అధ్యక్షుడు శ్రీ పి. సి. ఎన్. ప్రసాద్ ఆ మాటలు అరు

స్వగతం చెప్పారు. శిల్పావళి వైద్యకాశాభివృద్ధికి యూజీసీ కార్యకలాపాలకు తనహస్తాన్ని వెలియబ్బారు లీగ్ అధ్యక్షుడు శ్రీ వి. శంకరయ్య సహాయాన్ని అర్పించారు. హైస్కూలు డిప్యూటీ డైరెక్టర్ శ్రీ ఎల్. నరసింహారెడ్డి గ్రాండు అపోకర్వార్నిగూర్చి, శ్రీదా మంకరాల కొరతనుగూర్చి ప్రస్తావించారు. నమితి, వందాయెనిగి అధ్యక్షుల తమ సహాయ సహకారాలను వాగ్దానం చేశారు. శ్రీ వేలూరు నందివచ్చినాయుడు గారు బహుమతి ప్రదానం గావించారు.

కోట వి. జి. యల్ క్వి డ్యాన్సు; కోవ వారుగా వై వర్ణం అభినయం ప్రశంసార్థంగా వుండినది. కార్యదర్శి శ్రీ వి. రామయ్య వందనాలతో కార్యక్రమం ముగిసింది. యీ కార్యక్రమం ఏర్పాటులో రామకృష్ణ, హరదాస్ బాబు శ్రద్ధానకులు ప్రతిబింబించారు. లేబర్ వెల్ఫేర్ వర్క్ సహాయాన్ని పొందుతున్న గట్టి కృషి చేసి, యూజీసీను అభివృద్ధిపరచు కొనుటలో ఆ కార్యకర్తల పట్టుదలను చూడవలసివుంది. —జి. ఎం. ఆర్.

మనుబోలు కళామందిరం

రవీంద్ర కళామందిరం శ్రీ వి. రామమూర్తి పి. సి. ఎల్. ఎల్. వి. గౌరవాధ్యక్షులుగ; సి. ఆర్. రామవ కార్యదర్శిగ; పి. శ్రీనివాసులు సంయుక్త కార్యదర్శిగ; వి. కృష్ణారెడ్డి కోశాధికారిగ ఎన్నుకోబడినారు.

1967 జనవరిలో శిల్పావృద్ధిమైన ఏక పాత్రాభినయ పోటీలను నిర్వహించుటకు నిర్ణయించారు. మూడు రూపాయల రుసుం, స్క్రిప్టుతో దరఖాస్తులు దిసెంబరు 15 తేదీలోగా కార్యదర్శికి చేరాలట.

నూజ్లూరు పేట వార్తలు

శిల్పావరిషత్ కార్యదర్శిగా శిక్షణ కై బదలీ అయిన ఐ. ఎ. ఎస్. వి. డి. ఓ. శ్రీ సి. ఎస్. రంగారామిగారికి నమితి నిబ్బంది గత 19 తేది మనమైన, హార్టికమైన వీడ్కోలు నన్నానం, విందు చేసింది. నమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ వై. రామకృష్ణారెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. డాక్టరు దళితరామరేడ్డి, మేనేజరు శ్రీ రామవంద్ర రావు, శ్రీ కె. కృష్ణయ్య, శ్రీ వై. రామలింగం, ఎస్. జి. ఓ. శ్రీ రాజారెడ్డిగారు శ్రీ రంగారామిగారి పాలనా సామర్థ్యాన్ని గూర్చి, పావులారీటిగూర్చి ప్రశంసించి అభినందించారు. శ్రీ రంగారామిగారు కృతజ్ఞతలు పుతూ, జి. వ. కార్యదర్శిగా పున్నప్పూడు నాల్గుసార్లయినా సూక్ష్మమైన పేటకు వచ్చిపోగలనని, తగినసహాయం చేయగలనని వాగ్దానిచ్చారు.

శ్రీ రంగారామి నమితి అఫీసును చక్కెర బెట్టారు; సమర్థవంతమైన పాలనను ప్రవేశ పెట్టారు; నిబ్బంది గౌరవాదరాలను పొందారు; ప్రజలతో ప్రత్యక్ష సంబంధం పెట్టుకున్నారు, నిష్పాక్షికతద్వారా వారి అభిమానానికి పాత్రులైనారు; మంచి పేరుతో బదలీ అయినారు.

దళిత పుత్తల సంకర్షణలో శ్రీ కన్యకావరమేశ్వరి దేవస్థానంలో కాళహస్తి శ్రీ శుభ్రహృత్మ స్థావరాలు, అధ్యాత్మిక ప్రతికస్థావరాలు, శ్రీ మత్తరమహంస వర్ణాశ్రమాద్యర్థ శ్రీ విద్యాప్రకాశానందగిరి స్వాములవారు తగవట్టి వస్తానములుగావించారు. వారిపువ న్యాసాలు మొండి నాస్తికులను సైతం మూడ అస్తికులుగా మార్చగల విధంగా అత్యంత అక్షరజ్ఞులుగా వుండినాయి. శ్రీ స్వాములవారి కన్యకావరమేశ్వరి వాలంటీరు సంఘంవారు నూజ్లూరులో, నూత్న వస్త్రాలతో సత్కరించారు. శ్రీ అయితా శ్రీ రామయ్యరెడ్డి, శ్రీ అయితా దిన్న బంగయ్యరెడ్డిగారు తెలి అర్చనాటవదార్లు నమర్చించుకున్నారు.

23 తేది కన్యకావరమేశ్వరిదేవి గొప్ప పుత్తవం అరిగింది. —మా. వి.

కూనిరగాలు

(5 వ పేజీ కొరవ)

గొట్టు చప్పుడుగాకుండా అవరాధాదళాగా దాఖ్యమెంటరినిమాట్టిసేరారు. ఇదంతా మన సమాచార - పౌర సంబంధాలకాని అధ్యర్థంలో - వందాయెనిగిరాజ్యకాల సలహాతో అరిగిందట. మన జి. ప. వారుకూడా 15 వైరే చెల్లించారుకాని ఆ తర్వాత ఏమైందో అనుకొన్నట్లేదు.

శిరా నిగిమాంతాకాటేసిని ఫిరింబాబు వర్ణంతర్వాత నెల్లూరు జి. ప. తనతో సంవత్సరంవరకునే తీసినుండుకు తీవ్ర నిరసనను తెల్పింది. జి. ప. అధ్యక్షులు శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డికూడా న్యాయంగా తన నిరసనను వ్యక్తంచేస్తూ ఆ దాఖ్యమెంటరిని ప్రదర్శించుకుంటుందనే అంధ్ర ప్రభుత్వంవారి శ్రేణివుపంపి చేయమని కోరారట. అంతే ఆ దాఖ్యమెంటరిని దొంగ అబ్బావుంటయే మన ప్రభుత్వం చేసేవను! ప్రాంతీయ వ్యముఖుల సలహా - సంవత్సరంవరకుండా ఎందుకు దాఖ్యమెంటరినిమాట్టిసేరాల? వ్యధర్మనకాకుండానే ఎందుకు తీర్చి పంపించుకోవాలి?

అయినా వ్యధర్మం దాఖ్యమెంటరిని తీస్తే అందులో వ్యధారం తప్పక ఆనేది వుండదు సామాన్యంగా. ఆ వ్యధారం కూడా కళాత్మకంగానైనా వుండదు. ఈ మధ్యనే కేంద్రప్రభుత్వంవారు స్వర్గీయ కందుకూరి వీరేశలింగంగారిపై వొక దాఖ్యమెంటరిని నిర్మిస్తున్నారని; అందులో మన నెల్లూరు ప్రభాత మోనోయాక్టర్ శ్రీ వి. చంద్రశేఖరం వీరేశలింగం పాత్రను నిర్వహిస్తున్నారని విన్నాం. అదీ యంత దాక విడుదలైనట్టులేదు. మన ప్రభుత్వం చేసేవనులు అంత త్వరగా తెముల్తాయో?

దాఖ్యమెంటరిని ప్రస్తావన వచ్చింది గనుక యీ రంగంలో అంతర్జాతీయభ్యాతి నందిన నెల్లూరియుడు డాక్టర్ పి. వి. వతి గారు బ్రావకానికి రాకుండా వుండలేదు. ఆయన యనునానదిపై నిర్మించిన దాఖ్య మెంటరిని (where the jamuna flows) న్యూయార్కు కంపెనీచే విడుదలచేయటం ప్రపంచప్రఖ్యాతి గడించింది. బర్మాషల్ కంపెనీవారికి “మాన్ మాన్” అనే రంగుల దాఖ్యమెంటరిని నిర్మించి అంధ్ర గ్రామ సమద్యకసౌధాగ్యానికి దివ్యత్వం చేకూర్చారు. ఆ కోవలో ప్రభుత్వం తీసి యీ దిశాలు వుంటాయని ఎట్లా అనుకోగలం? ఏమైనా నెల్లూరుపై వచ్చిన ఈ మొదటి దాఖ్యమెంటరి దిశ్యానికి యిట్లాంటి గతి వట్టింది! అదేమనలేదన!

మన నెల్లూరు వి. ఆర్. కాలేజీవారి కాలేండ్రి వుత్తకం మొన్న విద్యార్థులకు పంపకమవుతుంటే అది “లోకలిస్టు” కళ్ల బట్టి. లోకలిస్టుకళ్లబట్టి తర్వాత దాన్ని కలయమాడకుండా వుంటాదో? నక్కలు దొక్కలు వెతుకును - కుక్కలు చెవులు వెతుకును - లోకలిస్టు తప్పులు వెతుకును - అని మీరనుకోకుండా వుండాలేగాని, అందులో యేలాంటి అవసరమైన తప్పులన్నీ బడ్డామో చెప్పాలని వుంది!

ఆదాహరణకు 95 పేజీ చూడండి: College re-opens for the 3rd term fees - అనివుంది. ఏమిటి దీనివల్ల? మూడవతరమ కాలేజీ తెరవడం విద్యార్థుల నుండి జీతాలు వసూలు చేసుకోడానికేనా? అంటే మూడవతరమలో చదువు చెప్పడమ - అని వరోక్షంగా చెప్పడమే అవుతుందా? ఇట్లాంటివాటిల్నే Unconscious truths అంటే, అవస్థానక సత్యాలు అని అంటారు. అట్లనే 133 పేజీలో “Preparation of holidays for the University Examinations going students begin” అని వోకవాక్యం. ఏమిటో యీ వాక్యనిర్మాణం! ఇంత అబద్ధరగా, ఇంత

అశ్రద్ధగానా విద్యాసంస్థలు ప్రచురించే వుత్తకాలు వుండడం? ఇందులోనెవరూ విద్యార్థుల దగ్గరనుండి తెంచేసి కూడా వసూలు చేసుకుంటే ఏమిటి? పూర్వం దీనితోబాటు విద్యార్థులకు సెలబెట్ కూడా అచ్చయి వస్తుండేది. తెలుసుకూడ నంపత్తరాలనుండి అడిలేదు!

ఇక కాలేజీ రీడింగురూముకు వచ్చే వత్తికం లెట్టు ముద్దిగి వున్నాయ. అందులో స్వతంత్ర (Swatantra) అనే వత్తికకూడా వుంది. పాపం, తాసా సుద్ధారావుగారు చచ్చి స్వర్గాన యిక్కడు వ్వాడో? ఆ వత్తిక నిర్మిపోయి వోక దళాల్లం కావస్తున్నది. కాని యీ కాలేజీ రీడింగురూముకు వచ్చే వత్తికల లెట్టులో దానినిచేర్చారు కాలేజీ వ్యముఖులు. ఇక ప్రైమ్, న్యూస్ పేర్, లైన్ - అనే అంగ్ల వత్తికలు కూడా కాలేజీకి వస్తున్నాయి. కాని ఆ వత్తికల పేర్లుమాత్రం ఇందులో చూపలేదు. దీన్ని ఇట్లే అర్థమవుతుంది - యీ వత్తికలు అసలు రీడింగురూముకా అయినా పోవనీ, మధ్యలోనే ఎవరోకొట్టేస్తున్నారని. అసలు ఏ వత్తికలైనా పోవడానికి ఆ పదరు కాలేజీలో రీడింగురూము అంటూ వోకటివుంటేగదా! కాలేజీకి యిన్నేళ్ళవత్తిక వున్నా రీడింగురూము సౌకర్యమంటూ లేని కాలేజీ బహుశా ఇదే నేనో! నిన్నుగాక మొన్న ఏర్పడిన వాచాడు కాలేజీలో వున్నంతవరకు వోక రీడింగురూము, అందులో కొన్ని దిన, వార అంగ్లాంగ్ల ప్రతికలు పెట్టడం జరుగుతున్నదే! ఇక్కడ మాత్రం ఆ సౌకర్యంలేదు, కాని విద్యార్థులచేత లైబ్రరీ - రీడింగురూము పీఠా అని అరమ్మకు మూడు రూపాయలు ముచ్చటగా వసూలు చేస్తూనేవున్నారు. చూడండి, యీ ప్రతికలన్నీ రీడింగురూము అనేది లేనందువల్ల, వున్నా అందులో పెట్టక పోవడంవల్ల విత్తానం ఎంత వెస్టుపోతున్నదో!

ఇక అడియో విజనల్ ఎడ్యుకేషన్ పీఠా అని మూడురూపాయలు కట్టాలని అనడం కాలేండ్రిలో వ్రాసివున్నారు. అపేరుతో పీఠా చెల్లించడమేకాని చాలమంది విద్యార్థులకు అసలు అపేరే కొరకగా వుంటుంది! ఎందువల్ల? ఆ విద్యార్థులు అడియోవిజనల్ పీఠా ఎరుగరు, ఆ నడరు ఎడ్యుకేషనూ ఎరుగరు! మొన్న ఏర్పడిన కావలి కళాశాలలో

ప్రాత్యర్థం అమెన్యూగొని, వోక తియేటర్ కూడా కట్టకొని, రెగ్యులర్ గా కొన్ని ఎడ్యుకేషన్ లైబ్రరీ దిశాలు చూపిస్తున్నారే! అక్కడ అరుగుతుండేది యిక్కడెందుకు అరగవు? ఎందుకు అరగవో అడిగేదెవరు? నమాదానం చెప్పేదెవరు?

ఇక గేమ్స్ పీఠా అరమ్మకు మూడు రూపాయలకుకూడా అనడం కాలేండ్రిలో చెప్పవచ్చు! ఒక పిజి కల్లెరెక్టరుగారు ఈ గేమ్స్, స్పోర్ట్స్, పర్యవేక్షిస్తారనికూడా వుంది. వారికాల్, బోకి, క్రికెట్, టెన్నిస్ వగైరా అటలు అడించబడుననికూడా అందులో చెప్పబడివుంది. ఏదో అరుదుగాక వు కాలేజీవిద్యార్థులు అబలాడడంగాని, వారి చేతఅబలాడించడంగాని మనంకూడలేదు. ఇటీవలందావండిన పెర్సన్ కల్లెరెక్టరు ఇప్పుడు ఎల్లెవెయడండినూడా. ఈకోర్టు నిర్వహణ తతంగం కాలేజీ అడిల్టరేషన్ లోకూడా ప్రస్తావించబడింది. మనకావిషయాలన్నీ తెలియవు కాని ఆ విద్యార్థులడబ్బుతో కొందరు లెక్కరెక్టరు పెర్సన్ బ్యాంకు కొనుక్కోవడం అరిగిందనేది బహుశాగతమాన్యం. కాలేజీలో పిజి కల్లెరెక్టరు ఒకరుకానివచ్చు, ఒకరికి ముగ్గురున్నారు. మూడోఅయిన ఈ మధ్యనే ఆపాయింటే కావడం అరిగింది. కాని ఆ నడరు పిజి కల్లెరెక్టరు వుండడానికి ఒక గడిఅయినా లేదు. ఒక పిజి కల్లెరెక్టరు గారికి చేయడానికి చేసిందా పనిలేకపోతే ఇప్పుడు ముగ్గురుండడం ఎందుకు? అని అంటారేమో, అదిచేరేదెవరు! గూడూరు నమితి అధ్యక్షులు శ్రీ శుమారస్వామిరెడ్డి గారు ఇటీవల శిల్పావంశైల రాజీయాల్లో అటునుండి యిటు అందేదేనినందుకు బహుశా కృతిగా ఆయన సంబంధీకులొకరికి యీ కాలేజీలో మూడో పిజి కల్లెరెక్టరుపొండు వచ్చింది! ఇట్లా ఒక్కొక్క అంశాన్ని గురించే ఎంతైనా చెప్పకునిపోవచ్చు!

ఎరిమెంటరిస్టాయి విద్య సమితుల క్రిందను, సెకండరీస్టాయి విద్య పరిషత్తుల క్రిందను మొత్తం అస్థాయివరకువుండే విద్య మన వందాయెనిగిరాజ్యంకింద మృగ్గిపోతూ వుంటే ఇక కాలేజీవిద్యకూడా మట్లా తగలబడిపోతున్నది! మనం ప్రేక్షకులమే. అంతే!

విటా - ఆశోక

శ్రీ ల పాలిటి వరప్రసాదిని.

నకల ప్రెక్యములనుపోగొట్టి, మలబద్ధమును నివారింది, శీర్షతక్రిసి, అకలిని, రక్తవృద్ధినియిచ్చును. శ్లేశరక్త వ్యధరములను, మేహాబ్బులను, అన్ని రకములైన ముతుబోషములను, దీర్ఘసేవచే వంశ్యాదోషములను సైతము నివారించగల బోషధరామము.

చిన్నసీసా 1-కి రూ. 2-50 పై. పెద్దసీసా 1-కి రూ. 4-50.

కొత్త మావర్గ సెన్సర్లు వ్యాకర్షణకూడ దొరకును.

సి. ఆర్. గోపాలు,
ఆయుర్వేదకాళివేది - నెల్లూరు.

పడుగుపాడు గ్రామ పంచాయతి

తెండరు నోటీసు

నెల్లూరుజిల్లా, కోవూరు తాలూకా, పడుగుపాడు గ్రామ పంచాయతి సెప్టెంబర్ అఫీసరు గారిచే యీ దినవ మనహరించిన వని చేయబడు 15-11-66 తేది వగలు 11 గంటల వరకు స్థిర తెండర్లు తీసుకొనబడును. అదేకోలా వగలు 11-30 గంటలకు హాజరైన తెండరుదారుల నమన్మున సెండర్లు తెండరువడును. ధరావతి చెల్లించని తెండర్లు - నక్క మముగా లేని తెండర్లు అంగీకరించబడవు. యితర వివరములు అఫీసు పనిచేయు కాలములో తెలిసికొనవచ్చును.

వగవివరము:-	ఎస్టేమేటు విలువ	తెల్లించవలసిన ధరావతి
పడుగుపాడు బ్యాంకి రోడ్డువరకు G. N. T. రోడ్డునుండి జైపాన్ రోడ్డువరకు రిన్యూవల్ చేయుట	రూ. 7700/- లు.	రూ. 385/- లు.

—పి. రాధాకృష్ణమూర్తి, డి. సి. - సెప్టెంబర్ అఫీసరు.

పదేళ్లలో జరిగిందేమిటి?

(3 వ పేజీ కొరవ)

మొత్తం యిప్పుడు వందాయితీరాజ్యం గాడుగురించి 1056 వందాయితీలు వున్నాయి. ఈ గ్రామవందాయితీల ఆదాయం అప్పుడు 8 లక్షల 50 వేలరూపాయలుంటే యిప్పుడు 34 లక్షల 67 వేలు వున్నది. ఈ ఆదాయం ఎట్లా అప్పుకాలకు తున్నదనిమాత్రం అడగొద్దు. 1956లో శేవలం 20 వందాయితీలకు భవనసౌకర్యముంటే యిప్పుడు 153 వందాయితీలకు భవన సౌకర్యాలున్నది.

మరో ముఖ్యమైన అంశం-పదేళ్లలో పంచాయితీలోనూ ముందరినీటిపథకమనేది యేర్పడలేదు. అట్లాంటే యిప్పుడు 25 గ్రామపంచాయితీలకు ప్రాథమిక వాటర్ నెట్లయిస్కములు యేర్పడ్డాయి. ముందరినీటి సౌకర్యం యేరుగని మెట్టకాలాకాలగ్రామాల్లోనానిమాత్రం అడగొద్దు! మరో 15 వందాయితీల్లో యీ ముందరినీటి పథకాలకు మంజూరుకోసం ప్రభుత్వానికి ప్రపోజర్స్ పంపబడి వుండడమేగాక, మరో 52 వందాయితీలకు ముందరినీటి పథకాలు పరిశీలనలోవున్నాయి.

ఇక వీడివీడి సౌకర్యంవున్న వందాయితీలు 1956 లో శేవలం 64 మాత్రమే వుంటే యిప్పుడు 352 వందాయితీలకు వీడివీడి సౌకర్యంవుంది. కోట్ల వగైరా వసులకు అప్పుడు 2 1/2 లక్షలు మాత్రమే అర్జుపెడితే యిప్పుడు అర్జు 6 లక్షలకు పెరిగింది. పదేళ్లలో 148 వందాయితీలకు కమ్యూనిటీ రెడియోస్టులు వుంటే యిప్పుడు 870 గ్రామాలకు కమ్యూనిటీ రెడియోస్టు సౌకర్యంవుంది. ఈ రెడియోస్టులకు సరిగా బ్యాటరీలు వున్నాయా, వుంటే గ్యామాడులకు సరిగా వుపయోగపడుతున్నాయా లేదా అనేది వేరే విషయమనుకొండి!

సాంఘిక సంక్షేమం

1956 లో సాంఘిక సంక్షేమశాఖ పర్యవేక్షణక్రింద 36 హాస్టల్స్ (విద్యార్థుల సంఖ్య 1350) వుంటే యిప్పుడు జిల్లాలో 94 హాస్టల్స్ (విద్యార్థులసంఖ్య 6118) వున్నాయి. బోర్డింగ్ గ్రాంట్లక్రింద ఇప్పుడు 12 లక్షల రూపాయలు అర్జువుతుంటే పదేళ్లలో 2 లక్షలు మాత్రమే అర్జువుతుంది. ఈ హాస్టల్ పేరుతో, గ్రాంట్ పేరుతో ఎంత గోల్ మార్ బడుగుతున్నదోమాత్రం అడగొద్దు. ఇటీవలేకా కొందరు పెద్ద మనుషులు నడుపుతున్న హాస్టల్లకు అకస్మిక దాడులు జరిగినప్పుడు అందులో హాస్టల్ వసతిలేక, విద్యార్థులూ లేకుండా వేలకొట్టి గ్రాంట్లుమాత్రం బోంచేస్తున్నారని తెలిసింది. గత పదేళ్లలో 2 లక్షల 48 వేల రూపాయల అర్జుతో 330 యిళ్ళు నిర్మించబడి వెనుకబడిన తరగతులవారికి యివ్వబడ్డాయి. అట్టే పారిశుధ్యంయిత్రా లకుగాను 3 లక్షల 24 వేల అర్జుతో 156 ఎకరాల స్థలాన్ని వివిధజోట్ల సేకరించివున్నారు. ఇక్కడజరిగే గోల్ మార్ కూడా అడగొద్దు. పదేళ్లలో 1 ప్రభుత్వ హాస్టలుంటే ఇప్పుడు 12 ప్రభుత్వహాస్టలు వున్నాయి.

ఆరోగ్యం

కొన్ని పంచాయితీసమితుల్లో రెండేసి బొప్పన ప్రయమరీహెల్త్ సెంటర్లు అంటే ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రాలు. ఏర్పడ్డాయి మరికొన్నిసమితుల్లో ఒక్కొక్క హెల్త్ సెంటరుదావ్వనే యేర్పడ్డాయి. కనిగిరి, ఉలవపాడు సమితులలో అసలు హెల్త్ సెంటర్లే ఏర్పడలేదు. ఈ హెల్త్ సెంటర్లకు గాని, కాలాచా హాస్పిటలుగూని అనుబంధంగా యిప్పుడు 26 గ్రామీణ, 12 ఆర్బీ కమినియంకేంద్రస్టాండ్ లు ఏర్పడ్డాయి. వీటిల్లో కమినియంకేంద్రపథ

కాలక్రింద వే న క్రిమి, థైరైడైటిస్ బేయిండుకొన్నవారి సంఖ్య కూడా యీ క్రిందివిధంగావుంది. 1959 లో 77 మంది (42 పురుషులు, 35 స్త్రీలు); 1962 లో 230 మంది; 1965 లో 488 మంది; 1966 లో 1189 మంది (406 స్త్రీలు, 585 పురుషులు, లూపెల వగైరాలు 198).

విద్యుత్

1956 లో 28 గ్రామాలకుమాత్రమే విద్యుత్ సౌకర్యంవుంటే ఇప్పుడు 336 గ్రామాలకు విద్యుత్ సౌకర్యం ఏర్పడింది. ఇంకా 700 గ్రామాలదాక విద్యుత్తులేక అంధకారంలోనే వది వున్నాయి. మెట్ట తాలూకాలగ్యామాడులకు విద్యుత్ సరఫరా పరిస్థితి మరి నతనడకలో వుంటున్నది. ఈ పదేళ్లలో 9950 ఇళ్ళకు, 3850 వ్యాపారగృహాలకు, 380 పారిశ్రామికసంస్థలకు, 2930 వ్యవసాయ వంపుస్థలకు విద్యుత్ సరఫరాగావించబడింది. ప్రైవేటు ప్రభుత్వం వ్యవసాయానికి విద్యుత్తు విషయంలో అగ్రస్థానమువహించుకుందని అంటున్నా అవరణలో అందుకు భిన్నంగా జరుగుతున్నట్లు పై లెక్కలే చెప్తాయి. వ్యవసాయ వంపుస్థలకు కనెక్షన్ కోసం యింకా వదిగావులు కాయవల్సివున్నది. 1956 లో 5 మెగావాట్ల థర్మల్ స్టేషన్ వుండింది, ఇప్పుడు బృహత్తరమైన 30 మె. వా. థర్మల్ స్టేషన్ యేర్పడింది. 1956 లో 3 మె. గా. విద్యుత్తు వాడకం జిల్లాకు సరిపోతుంటే యిప్పుడు జిల్లా వాడకం 15 మె. వా. కు పెరిగింది. ఇక 66-67 సంవత్సరానికి 48 గ్రామాలకు, 700 వ్యవసాయ వంపుస్థలకు విద్యుత్ యివ్వాలని అంచనావున్నా అది జరుగుతుందో లేదో సందేహమే.

విద్య

1959 లో 49 సెకండరీ స్కూల్స్ మాత్రమేవుంటే యిప్పుడు 141 స్కూల్స్ వున్నాయి. అంటే 92 స్కూల్స్ అధికంగా యేర్పడ్డాయి. ఇందులో 3 సంస్కృత పాఠశాలలు, 7 బాలికల పాఠశాలలు. వందాయితీ సమితులక్రింద 1959 లో 2820 ప్రాథమిక పాఠశాలలుంటే యిప్పుడు 2930 వున్నాయి. ఈ పాఠశాలలకు తగిన భవనవసతివుందా, కనీసం పథవుల దొడ్ల వంటి సౌకర్యాలండేని ఎన్నివున్నాయి అని అడగవచ్చు. తగిన ప్రపాధ్యాయులున్నారా, ప్రెస్టు పరికరాలవసతివుందా అని కూడా అడగవచ్చు. అవేమీ లేక పోయినా లెక్కకు పాఠశాలలుమాత్రం ఏర్పడ్డాయి. చదువులుమాత్రం సాగుతున్నాయి.

1959 లో 1 లక్ష 17 వేల మంది బాలురు, 70 వేల మంది బాలికలు పాఠశాలలకు వెళ్తుంటే; యిప్పుడు 1 లక్ష 46 వేల మంది బాలురు, 1 లక్ష 1 మెయ్యి మంది బాలికలు పాఠశాలలకు వెళ్తున్నారు. బాలికలకు కూడా బాగా చదువు అందుతున్నది. ఇక 'శీర్' సంస్థ సహాయంతో, వివిధ పంచాయితీ సమితుల అధ్యక్షులలో 780 కేంద్రాలకు 47 వేల మంది విద్యార్థులకు 'శీర్' ఆహార పదార్థాలు-పాలపొడి, రవ్వ వగైరాలు అందుతున్నాయి. ఈ రంగంలో జరిగే గోల్ మార్ విషయమంటారా? అది వేరే విషయం!

వ్యవసాయం

వ్యవసాయరంగంలో జరిగిన అభివృద్ధిని స్పష్టంగా చెప్పలేముకాని అనేక కొత్త రకాల విత్తనాలు, కొత్త పరి ప్రెక్షరకాలు వ్యవేశ పెట్టబడినాయి. ఇక పరిపంతు 1956 లో ఎకరాల 8-10 వస్త్రాలువస్తుంటే ఇప్పుడు 15-18 వస్త్రాల వంటి వంతు తున్నదని వ్యవసాయ శాఖాధికారుల లెక్కలు చెప్తున్నాయి. ఇక ఎరువుల

వాడకం.- పదేళ్ల క్రితం 5 వేల టన్నుల ట్రైకోజన్ ఎరువులు వాడుకగావుంటే యిప్పుడు జిల్లాలో 15 వేల టన్నుల ట్రైకోజన్ ఎరువులదాకా వాడకం వుంటున్నది. అయితే ఇందులో ఎంత భాగం ఎరువులు ట్రాక్ మార్కెట్లో కొనుక్కోవలసి వస్తున్నది; ఎందరు ట్రాక్ మార్కెట్లో అమ్ముకొనడం జరిగి ఎంతెంత వెనుకేసుకొని ఎంతగా జల్లిపోయిందిమాత్రం మనం చెప్పకోవడేదు! పొటాష్, ఫాస్ఫేటు ఎరువులు వాడకం కూడా యీ దామాషాలోనే పెరిగింది. ఇక ప్లాంట్ ఫ్యాబ్రికేషన్ మందులు, తెగుట్ల వగైరా మందుల వాడకం కూడా విరివిగా పెరిగింది. నగంభర దామాషా క్రింద నలీనుగా మొత్తం 3 లక్షల రూపాయల మేరకు యీ మందులు యానంవత్సరము లెకులకేవలపడ్డాయి. ధనాద్యులైన లెకులకా? లేక నన్నకారు లెకులకా? లెకుల రెంత చెందింది? మార్కెట్ కు ఎంత పోయింది? అని మూత్రం అడగకండి!

వ్యక్తి పంతుకూడా యిటీవలే జిల్లాలో ప్రవేశ పెట్టబడింది. గత సంవత్సరమే 300 ఎకరాలకు సరిపడే 3500 శీలీల 5216 ఎప్రె ప్రతి విత్తనాలు వంద పడ్డాయి. వెంకటాచలం సమితిలో సర్వేపల్లి రివర్యుయరు క్రింద 100 ఎకరాలు కలెక్ట్ చేయబడిందటకూడా. అట్టే పరిపాలనలో దాదాపు 25 వేల ఎకరాలదాక మేరుకనగ మేస్తున్నారు. పెన్నా డెల్టా ప్రాంతంలో మూడుప్రెక్ష వండించే లెకులుకూడా విశేషంగా వున్నారు.

లెకుంగునేటివ్, హైడ్రోనెట్ల, పొన్న ప్రవేశ పెట్టబడి లెకులను విశేషంగా అకర్షించడం మొదలు పెట్టిందికూడా యిటీవలే.

రెండు కొత్త స్కీములు: వండ్ల అభివృద్ధి పథకం, ముంతమామిడిచెట్ల అభివృద్ధి.- వండ్లతోటలు పెంచే వ్యక్తి 3 వేల రూపాయలు; ముంతమామిడిచెట్లు పెంచే వ్యక్తి 2 వేల రూపాయల బొప్పన మొత్తం 46 వేల రూపాయలు ప్రభుత్వం వందించి కూడ గతసంవత్సరమే. అయితే యీ మొత్తం సరిగా వినియోగమై ముంతమామిడి - వండ్లతోటలు జిల్లాలో పెంపకం జరిగిందా లేదా అనేది వేదిమాడాలిందే.

ఇక కంపోస్టుపిట్ల విషయం చెప్పాలంటే చాలవుంది. గ్రామసమితి కంపోస్టు పిట్లు వుండాలని ఈ పదేళ్ళు సుంది ప్రభుత్వం చెప్తూనేవున్నది. ప్రచారం బాగా సాగిందనికూడా చెప్తున్నది. ఒట్టి మాటలేగాకుండా వొక కంపోస్టుపిట్ కు 5 రూపాయల బొప్పన సంవత్సరానికి వది వేలు పంచాయితీలకు యిస్తూనే వస్తున్నది- తుప్తదండుగ గదా!

నీటిపథకాలు

ఇక మైనరుయిర్రిగేషన్ ప్యాకెజ్ లు సంగతికూడా బోలేదుంది. ఈ నాలుగైదు ఏళ్ళలోనే చెరువులరీప్రెక్ష వగైరాలకోసం 32 లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వం అర్జు పెట్టింది. వరదనివారణ పథకాలక్రింద ఈ రెండు-మూడేళ్ళలోనే 5 లక్షలదాక అర్జుపెట్టింది ఇక స్పెషల్ మెయిన్ టెన్సెన్సు పథకాలకోసం ఈ నాలుగేళ్లలో 16 లక్షలు ప్రభుత్వం విడుదల చేసింది.

పి. డబ్ల్యు. డి. ఉత్తర దివిజన్ క్రింద 1 కోటి 44 లక్షల అరీదు చేసే బడుమిడియం స్కీములు పూర్తయింది యీ పదేళ్లలోనే. రాజ్ పాడు, పాలేరు విటగుంట, నక్కలగండి, వండువగండి, ఉప్పలేరు ప్రాజెక్టులక్రింద 21 వేల ఎకరాల సాగు అభివృద్ధి అయింది. ఇదిగాక 42 లక్షల అరీదుచేసే 42 మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు పూర్తయినాయి. ఇదిగాక 82 లక్షల అరీదుచేసే 48 మైనర్ స్కీములలో పని జరుగుతున్నది. ఇవన్నీ పూర్తి అయితే

10-12 వేల ఎకరాల్లో సాగు అభివృద్ధి అవుతుంది.

ఇక డక్టిలైడ్ నవీడివిజన్ క్రింద యీ పదేళ్లలో 4 వేల 6 వందల ఎకరాల సాగు అయ్యే 14 లక్షల రూపాయల స్కీములు పూర్తయినాయి. ఇదిగాక 58 లక్షల అర్జుయ్యే 48 స్కీములు చాలవరకు పూర్తవ దోహా వున్నాయి. వీటివల్ల అదనంగా 13 వేల ఎకరాల సాగులోకి రావచ్చు.

ఇక రెండుకోట్లకుపైగా అర్జుయ్యే కను పూరుకాల్యవని ప్రారంభమై 6 సంవత్సరాలు కావస్తున్నా అతిగతిలేదు. ఇప్పటికి 65 లక్షల అర్జు అయినా వొక కొలిక్కి రాలేదు. ఇవన్నీ చెప్పకొంటూ పోవాలంటే చాలాగ్రంథమవుతుంది.

ఇంకా లెక్కవేస్తే యీ వివిధ ప్రాజెక్టులక్రింద దాదాపుగా యీ పదేళ్లలో 7 కోట్ల రూపాయలు అర్జుచేసిందన్నమాట! ఇందుకుగాను ఎంతకూమీ సాగులోకి వచ్చింది, ఎందరు లెకులు బాగువడ్డారు అనేదానికన్నా; ఎంతమంది కంట్రాక్టర్లు, ఎంతమంది యింజనీర్లు బాగువడ్డే లెక్క చేయడం సులభంగా వుంటుందేమో!

జిల్లా ఆదాయం

ఇక అబరుగా జిల్లా ఆదాయం: పదేళ్ల క్రితం జిల్లాలో కూమిస్సుక్రింద 35 లక్షలు వస్తుంటే ఇప్పుడు 1 కోటి 34 లక్షలకు పెరిగింది. పెన్నాల్లీ-అబి, యిబి లెక్కనేసుకొంటే యింకా యెక్కువే అవుతుంది. పదేళ్లలో 16 లక్షల ఆదాయం వస్తు వస్తుంటే యిప్పుడు 80 లక్షలు. ఇక సినిమాతోట వగైరాలమీద వినోదపు వస్తు అప్పుడు 2 లక్షల 70 వేలు వస్తుంటే యిప్పుడు 10 లక్షల 20 వేలు వస్తున్నది. ఇక మోటారుబాతువగైరాలు కూడా విరివిగానే పెరిగాయి.

పారిశ్రామిక రంగంగూర్చి కలెక్టరు ప్రస్తావించనేలేదు. కొందరు విలేజరులు వేసిన ప్రశ్నలకుకూడ సంతృప్తికరమైన సమాధానమూ రాలేదు. ఈ పదేళ్లనుండి ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేటు అట్టే వడివుంది, ఎదుగుతోదుగులేకుండా. పరిశ్రమలపట్ల నెల్లూరు అధికారుల అసహనం నిరాసక్తతకు బహుశా ఇది సూచనేమో!

ఇద్దరు మంత్రులు

(3 వ పేజీ కొరవ)

కారాసింగ్ బ్రిటిష్ వాళ్ళకు నలాంపెట్టగా, గురుముఖ్ సింగ్ కారాసింగుకు సమస్కా రంబెట్టి దూరమైనాడు. శిక్కుగా మహావీరుక గౌరవస్థానాన్ని అలంకరించాడు. కాంగ్రెస్ లో గురుముఖ్ సింగ్ శ్రీ సెహరా అనుయాయుడు. పదకొండేళ్ళ పాటు పంటాలు ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడుగా వుండినాడు; కాంగ్రెస్ కార్యవర్గ సభ్యుడుగా చాలా కాలం వుండినాడు. రాజ్యాంగసభ సభ్యుడుగా శ్రీ ముసాఫిర్ పాత్ర ఎప్పుడూ ట్రావకం వుండేది. దేశ భాషగా హిందీవుండాలనే తీర్మానం ఒక్క ఓటుతో నెగ్గింది;- అవోకేషన్ శ్రీ ముసాఫిర్ ది. మూడుసార్లు పార్లమెంటు సభ్యుడుగాకూడా ఎన్నికైనాడు.

ముసాఫిర్ రాజీయవాదేకాదు; కవి, కథారచయిత. పంటాబీకాషలో దిన్నదిన్న కథలు చక్కగా వ్రాసారట.

భగవత్ దయాళ్

హరియానా ముఖ్యమంత్రిగా వదలి స్వీకారంచేసిన వ్యక్తి శ్రీ భగవత్ దయాళ్ శర్మ. 49 ఏండ్లవయస్సు; చురుకుదనం- కరుణదనంగల గట్టమనిది, వ్యష్టివత్కా గ్రహాంతో రాజీయాలలోకి దూరాలు. క్రియోజండ్రియా వ్యవస్థంలోకూడా నాలుగైదేళ్ల క్రితం అనుభవించాడు.

1946లో క్రియోజండ్రి వ్యవస్థాపక విలసి కాశీలో లెక్చరరుగా చేరాడుకాని ఎంతోకాలం వండ్లలేకపోయాడు. కార్మిక

నాయకుడుగా తిరుగా రాజీయరంగంలో ప్రవేశించాడు. ఎన్నో అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభలకు హాజరయ్యాడు. పాశ్చాత్య దేశాల కార్మికోద్యమాలను స్వయంగా తెలుసుకొన్నాడు. క గ వ త ద యాల్ మొట్టమొదటగా కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుడుగా ఎన్నికైంది 1962లోనే. భగవత్ దయాళ్ దొరవ-చురుకుదనాలు అకర్షించాయేమో, క్రెడన్ చారిది మంత్రిగా తీసుకున్నాడు. మంత్రిత్వానికి రాజీనామావద్దీ ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షతను స్వీకరించాడు. లేక వయస్సు, ప్రతిభ, రాజీయ దాతకం, కార్మిక సంబంధంగల భవవత్ దయాళ్ హరియానాను అభివృద్ధి పథంలో వుండ గలదని అభిప్రాయపడ్డు.

రెండు రాష్ట్రాలు

(3 వ పేజీ కొరవ)

బడిన కాలవలు హరియానా అంతటా వ్యాపించివున్నాయి. అందువల్ల వ్యాప సాయకంగా రెండు రాష్ట్రాలు ఎంతైనా అభివృద్ధి చెందవచ్చు. నీటిపారుదల, విద్యుత్తు, అభివృద్ధి విషయంలో పంజాబ్ ఒకేఒక 'యూనిట్'గా పరిగణించబడి పథకాలు అమలుజరుపబడ్డాయి. నీటి పారుదల విషయంలో ఎంత సమగ్రమైన కృషి జరిగిందో ఇది చదివితే మిగతా తెలుస్తుంది. రావినది నీళ్లు కాల్యద్వారా వీరియాననది జలాలతో కలువబడినవి. అట్టే నియాన్ నీళ్లు సెక్టో జలాలతో కలువబడుతున్నవి. భక్త్యాజులూ యమునకుపంపే పథకం కూడావుంది. ఈవిధంగా నదులు, కాల్యలు పంజాబుకా అల్లుకొని, 1963-64 వాటే దాదాపు 84 లక్షల ఎకరాలు వంటి పొలాలుగా కళకళలాడు తుండినాయి.

అయినా వ్యవసాయంలో పంజాబు కంటే హరియానా వెనుకబడివుంది. ఇన్ ఫిషన్ సౌకర్యాలకూడా ఎంతో అభివృద్ధి చెందవలసివుంది. నీటి సౌకర్యంవుంటే గిర్గాణ, మొహిందర్ మర్ జిల్లాలలోని ఇనుకనేలలో బంగారు పంటలు పండుకాయి. హరియానాకు కాల్యలద్వారా నీటి పారుదల జరుగవలసిందేకాని, భూగర్భ జలాన్ని బయటకు తీయడం కష్టపాథ్యమే కాకుండా, వుప్పుగావుండేనీరు ప్రైవేటు నిరుపయోగంకూడా! పంజాబు లోని మూడు నదులకాల్యలగుండా హరియానాకు పారుదల వసతివున్నా; యమున, దాని ఉపనదులమీద డ్యాముల నిర్మాణం జరగడం అవసరం. యమునకు ఉపనదియైన ఉన్నత కనీవద్ద 770 అడుగుల ఎత్తున ఆర్కడ్యాం నిర్మించే పథకం ఒకటి పరిశీలన పూర్తిమై నిర్మాణానికి సిద్ధంగావుంది. ఇక్కడ 750 మెగావాట్ల విద్యుత్తు ప్రైవేటు చేసే పవర్ స్టేషన్ నిర్మాణంకూడా జరుగుతుందట.

నీరు వుష్కులంగావుండే పంజాబుకు ముంపునమన్న వొకటివుంది. దీనికి తెలు నేటిసౌకర్యాల అవసరం. పంజాబులో గొట్టపుబావులు, వంపుస్థలు, పర్షియల్ వగైరాలావులద్వారా ఇంకా ఎంతోకూమీ సాగయ్యే అవకాశముంది.

ప్రస్తుత పంజాబులో 303 లక్షల ఎకరాలుంటే, అందులో 188 లక్షల ఎకరాలు సాగులోవుంది. ప్రైవేట్టుపడే విస్తీర్ణం, రెండుకార్టూముల్లోవేర్చి, 240 లక్షల ఎకరాలు. ఇందులో 90 లక్షల 5 వేల ఎకరాలు పంజాబులో, 85 లక్షల 65 వేల ఎకరాలు హరియానాలోవుంది. ప్రైవేట్ సాగుచేయబడుతున్న ప్రదేశం పంజాబులో 113 లక్షల 20 వేల ఎకరాలు, హరియానాలో 109 లక్షల 38 వేల ఎకరాలువుంది. పంజాబు లో 17.6 శాతం, హరియానాలో 26.8 శాతం, ప్రజల వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి వున్నాయి. దీనిని బట్టి చాలాకాలం వరకు పంజాబు హరి

—కొరవ 7 వ పేజీలో